

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_206080

UNIVERSAL
LIBRARY

Osmania University Library

Call No T484 4954   Accession No P G T1727

Author . N21J

నానా(ల-వనాన), (అ-ద భాగం)

Title భాగం 5వ భాగం 1949

This book should be returned on or before the date
last marked below

శ్రీ
(విజ్ఞాన క్రిశ్చివ విమల)

హరి కి థ

శ్రీ హరి శ్రీ
ఆదిభట్ట నారాయణదాస
విగచి నము

మొదటి పాఠము 1000

కవి శ్రీ
సమస్తానామ సమస్తానామ

గీతానామ సమస్తానామ
సమస్తానామ

శ్రీ గురు శ్రీ బుద్ధి శ్రీ, విజయ వాద

1949

కావ్య శ్రీ

[వెల గు 1-0-0]

భూ-బాలా-దీ-దా-సు-గా-రి-హ-రి-క-థ-లు

అథాధ్యక్షమునం గంతులు — సునస్పిష్టములు హరిక ఫలను
 రచించుటయందును — జనప్రీతికరముగ హరిక ఫలను చెప్పుటయందును
 సత్కీర్తన గణించిన శ్రీ బాలాదీదాసుగారి హరిక యుక్త్యప్యత
 నేలుకొనుటకు. చక్కని గానము —
 రసబంధురముల ద్వారా —
 హాస్యకథలు 'గల్గిన పరి హరిక
 యున్నవి. ఇది మొ
 ముద్రాపెబడిన పది
 వీరియొక్క స పూర్ణ
 ముద్రాపెబడిన పది
 మూలము కలవు
 శ్రీమదు కేయదానము

నా

1 గ యోచన	0.6		
2 కుశలన విజయ	0.6		
3 గుక్కొంగడ (వీ కానకీ	0.6	గమనము	0.6
వాహనము)		పక్కము	
4 జయవిద లేక ఘోరూగన	0.6	13 జయ కేర్తనలు 2 న భా	0.6
5 శ్రీశంక విజయము	0.8	14 కుక్కోపాఖ్యానం	0.6
లేక హరిశ్చంద్ర		15 ప్రహేళికాపాదగతిని	0.6
6 సైతాకల్యాణం	0.8	16 స పూర్ణ కామాయణం	1.0
7 శనిదేవి పరిణయం	0.8	17 భ ద్రాచలరామదాసు	0.6
8 దయాకర విజయము	0.8	చరిత్ర - చిట్టా రామ	
9 సూరదాసు చరిత్ర	6.0	లింగయ్య చరిత్ర	

వలయువాడు: — స ర స్వ త్రి ము క్త శి పో, వి జ య వా డ.

ప్రకటన

1929 సం॥రం ఆగష్టు 23 వేదము

బ్రహ్మశ్రీ సుదర్శణ ఆదిత్య నారాయణదాసుగారిచే

గవియంపఁబడిన

హరికథలు

1 జానకీవిషయము 2 దుక్కిణీకల్యాణము 3 సర్వసంక్షేమచక్రము
4 హరిచంద్రోపాఖ్యానము. 5 అగ్రహార చరిత్ర 6 శిష్యుచరిత్రము.
7 ప్రస్థానచరిత్ర 8 గజేంద్రమోక్షము. ఈ ఎనిమిది పుస్తకములు
పదరు గ్రంథకర్తగారివద్ద పె తాగియిన మేము కాపీరైతుపొంది,
కాపీరైతు యావ్యప్రకారం నిర్ణాత ప్రకారము ముద్రించి విక్రయము చేయుచు
కున్నాము ఈ పుస్తకములు ఇండియా కాపీరైతుచేతను పరకేయమున
కాపీరైతుచేతను సురక్షితము యున్నవి మా ఉద్దేశ్యముచే యె
కేసను ఇందులో ఒక భాగముగాని సంపూర్ణముగాని ఇందులోని
భావములుగాని కీర్తనలుగాని యీ పుస్తకములు భాషాంతరీకరించి
క్రయమునకు యిచ్చుటకుగాని యెవరికినీ హక్కు లేదు యీ పుస్త
కములను యేమాత్రము కాపీ చేసినయెడలను కాపీరైతును నల్లంఘించి
నట్లగును. అట్టివారు మేము జరపబోవు పినిల్ క్రిమినల్ చర్యలకు
గాధ్యులగుదురు.

ఇటు,

కాపీరైతు హక్కుదారులు,

కుసుమారి సుబ్బారావు, సర్

ప్రొఫెసరులు

సర్వస్వతీ బుక్కు డిపో, విజయవాడ.

కృష్ణా జిల్లా.

విజయవాడ, }
డి 1-2-39.

శ్రీ జానకీ శపథము

హరికథ

క॥ శ్రీ సీతారాములవలె నా ప్రియమనోద్ధిక్తి మృత్యుక బ్ర
హ్మభాసురయోగా భాసనినా మూ జనేను పంజిత గేయా

సంసారిరాగము - చింతనగతి

౪॥ రణధీరా కపివీరా - రారమునుజోవరా వామునుమూరి ॥౧॥

౫॥ గణరాజీన సుగుణానిరా - కామశము వారా నా విచార ॥౨॥

మృత్యుము॥ గణించి నీక గృహకర్త - గానము ముదితవాని
భక్తిద్రోహ విహార - పాగానాగర్హ ॥౩॥

చందము॥ కాకుల్యామ్యుపమార - ఘనానాథు ఘనోవార
శ్రీరామాపిఠాదీనా - సీతశ్వర్వ మహానుభావ ॥౪॥

మి॥ చారుగానాద్రీక కృతిశిలాశయ - ముడ శశుని ధీకరభజావంశ
నారాయణదాస హృదయశోభా - నచన్యాకరణ ప్రసిద్ధభావ ॥౫॥

కలగడా - రూపక తాళము

౬॥ నీ ధ ప ధా పా రీ - గ ప గ ర క్రి రా ॥౬॥

శ్రీగణనాథా - క్షీణబధయూహా ॥శ్రీ॥

౭॥ నీ స రీ స ని స నీ ధ - ప ధ గా ప ధ పా ॥౭॥

నాగమూపధ ప్రభావ - నగజాతానినా ॥శ్రీ॥

మిత్రము॥ గా ప థ నీ సా రీ నీ - సా ని థ పా నీ ధా పా
 బాగుగ నీచాదంబుల్ - బట్టి విఘ్నేశుండా
 సా పా సా ని థ పా ని థ - పా గా రీ గ రి పా గ రి ॥నీ॥
 యోగీంద్రస్తుత సగ్గుణ - యో గంగాధరబాలక ॥శ్రీ॥

మంజుల — ఖంకగతి.

ప॥ సా ని థ ప మా మ గ రి సా - స రి గ మ ప థ ని ॥నా॥
 అంబ కరుణించు త్వరగా నను నో శార ॥దా॥

అ॥ పా మ గ మ పా థ ని స ని - రి ని స రి స ని ।

సా ని థ ప మా గ రి గ సా ॥సరిగతి॥

కంబునిభసుండరగళా యధరవిజిత-బింబఘనపాఠనిగళా ॥ననునో॥

పా స ని థ ప మ గ మ ని ధా । ని స ని గ రి స ని ।

సా ప థ ప మ గ రి గ థ మా ॥సరిగతి॥

పంకరుహనయన వినుమా మనవి కృతి నక -

లంకముగ దయను గొనుమా ననునో॥

సీ ఏజీనమున్నన హింససేయక యుంటయే ధర్మమును దయా

హృదయులాత

య్యోకస్థములైన నిసుమంతయున్నీతి దప్పని సత్యవ్రతస్థులార

సకలభోగంబుల సర్వేశ్వరాక్షణగాజేయు షరమభాగవతులార

యాత్మకంటె స్మరి యర్థంబు లేదని తలపోయు నిశ్చలాద్వైతులార

ధర్మమును విమవని తెలిదండ్రులార

సమ్మతముగ నడుచు నన్నదమ్ములాత

యల్లుగులు సేయబోవని పిల్లలార

వినుడు సత్కథ మీరెల్ల వీనులార.

శుద్ధసావేరి — చతురస్రగతి

ప॥ నూనసమానీపు-మరువకే శ్రీహరిధ్యానముకలనైన-ధరలోన॥మా॥

అ॥ కానిపనుల ముందు-గా దేవుని జేసిచూపైని దుఃఖించిన -

-శలమేమె చెల్లి ॥మా॥

మి॥ పూనితొల్లింట నేజేయు పాప-పూణ్యముల కనుభవము జూచుకొనవ
మానుమింక నై ననీదుడుక్బున్ది మాన్యలబోధచినితెన్నబడుమా॥ చూ॥

1 అన్యతమువల్లకు - ఘనులకునుల్లకు॥ పాపమునుంకామొక-ని శ్లో॥
పెనుచుగళిమూచ-చునగుళ్ళకత్తా॥ శనుగలడి॥ పాప-భయముల్లకు
పడికిమూలినవచ్యసముల జెంవకు - బాహ్యములతో నుగ్రి బాకు
తనివిగొనుమనయంబు నారాయణ-వాసవి కృష్ణుల పిశ్విపించుమా
॥మూ॥

శ్రీ వెంగళగూటు॥ జెడిచెవి పుట్టు కాని అనుచు నున్నాకాపకకు
మొదటిదాంతమునన్ది మూల యుమిధ్య కానిధి భంగముగనకి పసిము
దేనామయములం గుప్పెన్ సేవలగుమావా॥ కృష్ణ బుల్లే ప మూర్త్యబోకు
పెరితెరున్ది నై స్వీయకులాచారముల మూల పరిమితములను గొనకు

వ్యామూల జుప కొల్ల పలుకు
వరాకొనర్చకు మేముకాని
నొగుల గొప్పగు నాలుగు మో హ్యకయుగు
సర్వము నిర్వృ మయమని శాసనంబు

నాథకాని - చతురస్రగతి

ప॥ సరిగా ము పాసి ససినిధి-న నున్నాని సరిగా గాని పాని
హరిభక్తి పేసి బ్రతుకుమకే - సరిగా పాని సాపా

అ॥ మ పానీ సనీధా పమ గారీ సరీగా - మసిధా పనీసా
నిధా పామ గారీ ॥స॥

ధరన్నదగ్గంగంబులలో బొర్ల నేనా - నమంబున్నమంబు

స్పృహపచ్చిహార మూ॥

మి॥ పనిధ పమ గరి సరిగ మ పనీనా - నిగరి సనిధ పమ
గరి సరిగ మ గా

పరుసనములను బలుకగనేలా - పరమునములనాపి గానిగగా

మ పామి సీ పనానికీ సీగా - నానిగగాని పాని ॥స॥

పరాకబాది మేలు ముచ్చినాని - పరాకబాది మేలు ॥స॥

సీ సర్వేశ్వరుడు విగాహమున కై యూహ్యున్ది సలిపి జీవులకు వృక్షుల విధించి
తనమామూలముంచి తా సాక్షిమామ్రు జుమిదగ న్నటక సూత్ర వా
యదియెరుగక జనుభిమానమున నిహకర్మములకు దాము

కథకలమని

మోహశోకములు భారముచు సంతారనానిసిధి దరిచేర లేరు

గానపరిమేళనాజ్ఞల గళవజ్రాక
దయయు సస్యంబు సుతెయు దప్పించక
శాశ్వతానంద పదవికి సాగదలచి
సందీయముమాని చెందమాశాత్రిబాంకు॥

హరి కాగ్రోజి - చతురస్రగతి

ప॥ హరిహరిహరిహరిహరియనుమననా - మన్యచింతనీ కెందు కెమననా॥హ॥

అ॥ దురిమికన్దై నమాన వెమననా - దూరాలోచన సేయ వెమననా॥హ॥

ఋ॥ పరిభ్రామి నుసినుపించిమరి - వారిభ కళలకు బరితానములిడి
మరిణశింకి ఒక కించునిచ్చా - మన్నించు దేవుడుద మూర్తిగాన॥హ॥

1 తెలిసి తెలియనూచే నీపట్టు - దిగులుజెంచనవే వెద్రుమననా
పలుమరికి నైన దెల్విదెచ్చుకొని - పశ్చాత్తాపముబడవే మననా
చలనంబెచ్చుదైన విడువవుగదా - కలనైన న్వెలితి మానవుగదా
సలలితయావన భోగ భాగ్యములు - కలకాలముసతిములనియెంచకే॥హ॥

సీ. తెలియనిసుఖదుఃఖములుబొందికొన్నాళ్లు పొత్తిళ్ళలోబడిపొరలినావు
తలిపండ్రులకుదప్ప వెలిలోక మెరుగక తప్పటఉండుల దారినావు
కొన్నాళ్ళు పిమ్మటంగోతిచేష్టలగల్గి గురుగుదనంబున దుక్కిల్లినావు
అటుపయిగొన్నాళ్ళు లడిమీసవలపున గడుమోసక తైలంబడవినావు

ఇష్టజెరిగియు నెరుగక గొప్పకొరకు.

వ్యధా సంసారమున దేవులాడెదీవు

ధరణి నీమీద నేమి కాగనినానా

చు లుడికి న్నెన దె ననూ శానినాను॥

ప స ని సా రి స గా మ ప మ నీ-స ని ధ ప మ గా రీ స రి ని ||స||
ప్రకృతికంతటికిగారణము ని-త్యనిగుపమ శేషోమయుని ||హ||

2 గా మ ప మ గ పా మ గ రి స నీ ధ ప మ ప ని ధా పా |
ఎందుకు వెనునిష్ఠులును మె-రెందుకు బహుతపంబులే
మా ప ని స ని గా రి స రి ని-సా ని ధ ప మ గా రీ స ని ||స||
సందియమునుమాసి సరిగ-నత్యైమెప్పుడు వాకొనుడు ||హ||

సీ|| సకలప శిష్యులచే సన్నతబొంద సత్యంబుకలమరి సాధనములేకు
విధిక్రతుంబులుగా కుగ్విధలుపోప్పి-ప సత్యంబుకన్నగ్విధు దాసలేకు
పాపాశ్శుకులు చేయు బాధలనడిగి ప సత్య-బునకుమించు శరణ లేదు
భోగునస-నార భుగోర గాగముమూన్ప సత్యంబునకన్గ నోషధము లేకు

మృత్యుసంపర్కమున మర కృత్యముగను
గల్గనిచేత నది యిక్కన్మరణియు
సత్యచంఘలు తుగకు బ్రశస్తకీర్తి-
జగగుడుగు గర్భవత్యయగు జానకినె

సామరావళి—రూపకము

1|| స రి మ ప దా నీ నా-స ని ద ప మా గా రీ సా ||స||

అకట కటాకస్థం-బధకము సత్యాశ్శులకే ||య||

2|| రి మ రి ప మ ద నీ రి నీ-స ని స ధ ని ప దా మ గా రి ||స||

ఒకయే డయినన్ముఖం-బాదవెనె నీతారాముల ||క||

3|| ద పా మ గ రి సా రి మా-ప దా ని స రి గా రీ మ ప |

ఇకేమనెద బెండ్లియా-డుకొన్న మొదలాదంపతు

మ ధా ని నా రి గ రి సా ని-స దా నీ ప దా మ గా రి ||స||

లకబ్బు దుడకనులబాధ-లకున్మేర లేదుచూడ ||అ||

౨|| పరిణయం! నైశ్యమగునాడెజానకి రామునితో పరిణయమునకు
మామిడిపువ్వునోయి మగపాన గలవేళికి దేశమున నేతలు పరిబడి
పది నెలలయిన పతిజానకి నీతి మది పరిపరిణయమున నిర్వహింపి
తనదు పాతివ్రత్యమున కిన్ని పాపిగానభవించి యానందమునకు

హాయిగా గొన్ని మేంపు పట్టించి
ఉయిన పెరిమిటిలో నొక మంత్రవల్ల
నిండబడి మూలతీరుణి నిండుచులు
సమయమున బంప దిరిగి కష్టమునకు

చనస్పతి — భువనగతి

౩|| దాని సాపని దపమ-గా కి సని పని పని | దా
జానశివధము స-దానంపి సభిషిషము || జా ||

౪|| కీ గమా పదనిధ-పమ గారి సాని ధని | గా
మానవంతుల కెల్ల మహిమలో నివర్తనము || జా ||

౫|| గా మా పధాని పా-గరి సాని గా మా
హానప్రకంబు స-సన సమోద బు
గాని పని సని రి సని-సగ సని దని ది దా
గాని వినుపచిరితము-కగుళారసభరితము | జా

౬|| నైదేహిగూడి పట్టాభిషిక్తుడై గాజితక్తు శ్రీరామచూ
శిష్టరక్షణమును దుష్టశిక్షణమును సేయుచు యోగ్య లోహమున గా
నేలుచు మహి కెల్లగృహముగ ధర్మగుణుడగుచు, మనోకళి ముఖ్యము
శతకోటి మంత్రధ సౌందర్యమూర్తి యెప్పుడు కైక్క-మూలని పట్టాభిషిక్తు
పక్కలోపల బూర్ణగర్భంబుతోడ
దొడరి సూర్యున్న యిల్లాలికడువు చేత
బ్రేమగా దడుముచు ముగ్ధుబ్రేమనొనుచు
మందహాసంబునంబలెక్కి మంతనముచ

నాగానందిని — చతుస్రజాతి — త్రిపుట.

ప॥ ప మ ధా ని స ని రి ని స ని దా ప దా — పా మా గ మ గ రి గా
మ ప మ గ రి స ॥ప॥

పరమాత్మనిష్ఠపవనసహాయగం—బ్రాహ్మేశ్వరి మనముంటిమిదివరకు ॥బ॥

అ॥ ని రి ని స నీ దా పా మ గ రి స నీ — స రి గ మ ప దా ని స ని
ధా ప మ గ మ ॥ప॥

బీరబీరశత్రుతానము గనుమా—పితృబుణమునీరముఃపంశముర ॥ప॥

మి॥ రి గ మా ప దా ని సా నీ స రి గా — మ గ రి గా మా ప దా నీ ॥ప॥
పరిమార్చినాడ దుష్టాసుగులక — ధరిణియెల్ల నిష్కంటకంబయ్యె
ద ని స నీ దా ప మా గ రీ గ మ ప — దా ప మ గ రి పా మ గా
మ రీ గ మ ॥ప॥

తరుణినికోర్కె— నిండుగర్భిణి—దాచక చెప్తమెద్దియె నిచ్చెద ॥ప॥

గీ. అనినవిని ప్రాణవాఘుని యాస్యకముల ముండుజానికి గృగ్భసురాభివరపి
విషయముస్సంతసంబును జనువుమీర । ముక్తైముల్లెపు నొల్క
నిష్కౌటిపల్కె.

ఝంకారధ్వని — రూపకము

ప॥ సా రి గా మా గ రీ స — నీ స రీ గ మా ప మ గ రి ॥సా॥
ఏమినాపుణ్యమిట్టు—లీవుకోరుకొమ్మనియెద ॥వే॥

అ॥ సా ని ధా ప మా గ రీ గ — పా మ గా రి సా ని సా రి ॥సా॥
సామీనీకలొత్తమున్న — జాలదాయికేకొరంత ॥యే॥

మి॥ నీ స రి నీ సా రీ గ రి — దా ప మ ధా ధా ప మా॥
వేమరు నీపాదంబులె — నామదికిందోచనీ॥
గా రి గ మా పా మా గ రి — స నీ ధ పా మా గ రి నీ ॥సా॥
కామితముందారాత్రిజ—గదేకవీరాభళిరా ।యే॥

1. నీ న నీ రి గా మ గా రి - పా మ గా మ గ రి గ థా ||ప||

వి న నా మనోహరుడ - యంత ముద్దుజరిపెదే

నీ ద ని ప వ ని స రీ గ రి - సా ని థా ప మా గా రి స

కా ననమున మునిభౌర్యు - గాంచు వేడ్క జెల్లించుము

నీ సా రీ గ మ ప మ గ రి - నీ ద పా మ గా మ గ రీ

నేనప్పణ్ణానతులకడ - నెమ్మి తోడనత్త, ధలకాం

సా ని స రీ ని సా రి గ రి - మా గ రి గా పా మా గ రి ||సా||

వీనువింగు సేసికొని - వేగమె న్ననెన్దొచ్చెద || ౩ ||

గీ|| అనిన సంగీకరించిన యధిపుచేరి|గొంతచికిచ్చిదిం చెన్దొమ్మలాంగి
పిదపై గాముశంబూర్వవిధిబురంబు| శౌర్యులవలె జనులతోధింపనేగె|

ఉ|| నాముననాడసంతతి నివారిత మ్మృగచూడసర్వస
ద్రావకముఖ్యగామ పవకంజనిరంతరి బస్తిసఖ్యము
శ్రీమృత కామరూప రవిశిక్షిత వేదకలాప ఘోషలం
కామతూగ్ని సామక సమాశ్రితసంచయ సౌఖ్యదాయకా||

పంచచామరము|| సముగ్రిలంఘన ప్రతాపశాలి గామనోత్తమా
విమృత గణేణీ లతాలవిత్ర సాధుసత్తమా
సమస్తవేదశాస్త్రసావి శానదాశ్రితావనా
సమీరపుత్ర రామనామనార నిత్యజీవనా||

వ|| అవధరింపు మొక భటుండుమాత్రము వెంటకొన ముష్టిక్షణశిష్టరక్షణ
దక్షుండగుశ్రీరామచంద్రుడు-మారువేషముతో భూలోకమున స్వస్థులు
విడుచునట్లుక్రమక్రమముగా సౌధాంతరిములనుండి క్రిందికిదిగి శిథిలము
యంబున గోటకావలివారల జాగరూగతం బరిగీలించి-సింహద్వారంబు
వెడలి-యగడైవం తెనందాటి-నానావిధభంగ్యక్షుంబులచూడలనుసమనా
నున్నవివెడలుపు తిన్ననిరాడవీధియంకు జీను నేన కొప్పకలుగగా యె
మెల్లగ గడిచుకొక యమగువేయుచు గొప్పపాపముగ గొప్పగగశించు
తమ చిరుతచూపుల సహజదార్య గాఢస్వ శాంతిగానంబు గొప్ప

మింటిమబ్బుల వెడదచెవులం జెదరజన్మచు, దమహృదియనిర్మలత్వముం
 దెలుపుదంతకాంతులుదిక్కుల స్వేన్నెలలుగాయ-నల్లవూపనై నశోధించి
 నిమిషోపాయంబునం బట్టజాలుతుండగ్గింబున నేలదుడుచుపట్లపూత్క
 రించుచు-దెసలదరఘోకరించుచు-నెట్టికష్టంబులైన సహించియల్పుకు
 లొంగియైన లోకోపకారంబుగా నడచుటయే జన్మకుసాధనమనునట్లు
 మావంతులనశంబున మేనులంబ్బు కల్గెశంబులనలంకరింపబడి-యె, దె
 నం దమయాన్నల్య బలపుష్టులకుసాటిలేవని యిరుప్రక్కలం జయఘంట
 లుమోయి-నూగుచుంబిల్లకొండలవలె నడతెంచు నేనుంగులవ్వెన్క
 శాయమాంబులకిముందుబొంగులనలెనుననంక మెకలెత్తిసురూప్తిప్ప
 కొనుట మెండన్నట్లు మొండిచెవులతోడి చిన్నకోలతలలనాడించుచు -
 దమయందమేజంతువులకైన లేదని నిరసి చువీకునప్రవేళాడుపెదవులనాక
 సంబుచప్పరించుచు-నెట్టిబరువుతోనైన నామడలగుండులుగ నకునగల
 మనుగవంబునం మాగినచ్చుబేగిరావు-లాపినపవితచాజా-మాలతో
 రబ్బరుబంతులవలెదున్నుచు నబ్బురపునడలచు డాంబాజీలు సేయుతురు
 పుగుర్రంబు-లాపిమ్మట నొకనో మహతాబు-లొక్కెడజిచ్చుబుట్ట-కట
 దారాజువ్యా-లొక్క-ప్రక్క ఈతచెట్టునావున నెగురు కాగితపుబుట్ట
 లొకచెంత వెన్నముద్ద లొకవైపున నెల్లొకమూల జక్రంబులు మొద
 లగు పలురకంబుల బొణసంచా-లాతెనునాత పటా - చెడిదమ్మసరత్తు
 దొట్టిగరిషీ సాము - లాపము రమ్మోలు వీరిణము, తామ - టకోరా-
 సన్నాయి - తూతూబాకా మొదలగు పెక్కురకంబుల బాజాబజంతీ
 వాద్యము-లాపై నిత్యకన్యాత్వము-నిర్మలదృష్టియు-సంతత పరమేశ్వర
 సేవయు వాసికెక్క సారంగి తపలా దొట్టిమఘుర ధ్వనుల సహాయంబున
 భక్తిరసముట్టిపడ జగదాహ్లాదకరంబుగ బాడియాడు దేవదాసీమణులవ్వల
 వింజామరలు వీచుచు గర్పూరపు దివిటీలుపట్టుచు - వేదమంత్రంబులు
 చదువుచు బవిత్రవస్త్రంబుల నొప్పు బ్రాహ్మణోత్తములు మోయు
 బంగరుటందలంబున వేంచేసియున్న గౌరీశంకర విగ్రహంబుల దివ్య
 వివాహమహోత్సవంబునకు బూర్ణ కలశంబులంబట్టి రాజహంసలగతి

వచ్చు పతివ్రతామణులు - చిట్టచివరకు దేవకార్యములగు పురమండలి
పిన్న పెద్దలంతయు నూరేగు సంబరము గావించువేడ్క కద్భుతానం
నములొంది - నెండియు నెల్లవీధులు సందులు మూలలు తిరిగి
యందందనగా కాపులయ్యెమత్తకు సంతసించి యంతటం నొడుబుగ్గి
దిబ్బలు ముంటికంపల మోపులు పలురంగుల తడిపాడి బట్టలమేలులు-
నూడి దె పెంటలం బొడ్లుచు - దాంపత్య నైభవంబున నొండొనులం
దన్నకొని కాట్లాడుచు నారోహణావరోహణానుసారంబుగ విలంబక్రతు
కాలంబుల నృకలశ్రోతృహాస్యజనకంబుగ గూముగాడి దెలుగల చాకలి
పేటలో బోవునప్పుడొక చాకివాడు తనభార్యతో వక్ష్యచూడంబుగ
జగజమాడజొచ్చె||

బలహంస — చతురశ్రీగతి

ప|| ధా నా నీ మా ప ధా సా, నీ ధ మా | పా ని ధ నా ని ధ నీ ధ ప మ
రి మ గ సా ||ధా||

ఓసీ యోమా మలాడిచాలునీ- వేసముమోసము-వెల్లకిగ తెలిసినే
||యో||

అ|| ధా సరి మ గీ మ గా సా - నీ ధా ప మా ప ధ స | గీ మ పా మా
ప నీ ధ - పా మ రి మ గా స నీ ||ధా||

నాసెలపు లేక నీక-న్నముంటికేగితివి | నాకునీమీదనింక-నమ్మకము
లేదుపా ||యో||

1. ప ని ధ మా ప ధ సా ని - ధా ప మా రి మా గ సా రి | ప ని ధ
ధా స రి మ గా స - గీ మ పా ని ధా ప ధా మ ||నా||

బల్లలపండుగకీత-కల్లుత్రాగినిన్నుకోర|నల్లగాదమచునీమ-చెల్లెలుగు
దాగ లేన ||యో||

గీ. అనుచు గోపింప వాకిటకాలినీశ్చి
పొమ్మనిన వానితోడ రాముండునూరి
కాపువలె నడ్డపడి యోహాసముగును
వదలకుము భార్య ననవాడా పలికెన్లు

మేఘరంజి — శ్రృంగతి

స॥ సా రి గ మ ని స రి నిసా రి - గా మ ని స రి నీ మ నీ ॥సా॥
మంచితగవరివలెనీపు - మధ్యబడితి వేమయా ॥మ॥

అ॥ సా ని మ గ రి గ రి స నీ స-రి గ మ నీ స నీ మ గా రి ॥సా॥
ఉంచుకొనుట తగునెదీని - యొ :ల ముంట జేరువాని ॥మ॥

మి॥ నీ స రి గా మ నీ మా గ - రీ స రీ ని సా రి గ మా గా మనీ
స రీ ని సా రి - సా ని మా గ రీ స రి నీ ॥సా॥
ఎంచగరావణుండొద్ద - నుంచుకొన్న నీశను బిల్పించి నిందమోసి
యేలు వెర్రిరాముబంటువోహో ॥మ॥

1. సా రి గా రి గా మ గా రి - సా రి స నీ మా గ మ ని రి
దుడ్డుగల్గుగొప్ప వారి-దోసము లెక్కింపరెవరు
గా మ నీ మ నీ స రీ ని - స ని మా గ రి గా రి సా ని
గుడ్డలేని పేదవారి - కులమెంచగ పెద్దిలంత
నా రి గ మ గ మా ని సా రి - గా మ నీ స రి గ మా గ | మా ని
స నీ స రి గ మా ని - నా ని మ గా రీ గ స రీ ॥నా॥
అష్టపదకు మాటబొందినట్టి యాలిపొందికేల, ష్టంగపౌరుషములేని-
సంపదనా తెట్టనకా ॥మం॥

గీ. పంతమున దొడలపైనిడి వాడు దొంగి
లించి కూటమిగోరి పెక్కేడులింట
నుంచుకొను నాలి మళ్ళి రప్పించి రాము
డొరయిల్లాడు వరల నీరబెట్టె.

క. అనవిని సిగ్గువడిగిరు
క్కున నారాముండు పోటకున్నళ్ళి వరిం
పనలవిగాని జనుల నిం
దను నూతిచిలోన నిల్లు తల్లడనుండె.

రాగవధాని — రూపకము.

౧॥ సోనిధానిదాపమగా - రీసనీధనిసకీసని ॥ ౧॥

ఏమిసేతుడైవమనే - చిప్పినిరి ఏకాని పైచేని ॥ ౨॥

౨॥ గామధాపధామపా - ధానిసానిధానిసీ ॥ ౩॥

భూమిజాతియగ్ని సంతాపయము మచ్చహా ॥ ౪॥

౩॥ రీసనిధనిసనిధనిధమ - పాధనిసానిసాని

నీమముగల రఘుకులమున - నేన, కీతిహితైతి

రీగమపాధాపమాగ - రీసనిధానిసనిధనీ ॥ ౫॥

పామగులుంకూడనన్ను - బుచ్చినకేసి యకటా ॥ ౬॥

౪॥ సారీసనిరిసనిధనిధ - పమగామసధనిసనిధని

ప్రాణేశ్వరినెడయనగున - యపవానముబడయనగున

సారీగమనపమగామ - నీనినిసానిధని

నేనెందుకు బ్రతికినాడ - నిందితకమునకనయో

సారీగామాపాధప - మాపధసీసానిధనీ

భూనాథుడేగహిత - భోగములాపించినవో

రీసనిధనిసనిధపామా - గామాపధనీసనిరి ॥ ౭॥

పూనియతనిప్రజలుధర్మ - మునప్పటిసంశయమా ॥ ౮॥

సీ. అగ్గిచేదంబట్టునట్లయోనిజసీత వట్టినిదంబడవలసెవిట్లు

పరగృహమందుండి మరిభరణజేరి స్త్రీలుజానకిసాటిచేపుదురింక

భార్యపై వలపున బాగుపమున్విడనాడితినమమాట నేడవిడి

జకలంకసూర్యాస్వయమున బుట్టిననాకునిదిత స్నేహంబునెరపగాదు

ప్రాణపదమైన భార్యను బాంధవ్యంబు
 యిలను ఘోరాపకీర్తి సహింపగలన
 కటకటా ముందునూయి వెన్కకునుగోయి
 యెద్దియుం దోచకుండు నేనేమిసేతు.

క. ఈనిందకోచిన నాగ్రాజునుమతోధమయన్నట్లునకేర్తి
 మానుకొనరు ప్రజ గానకా బ్రాహ్మణ్యరి నెడపి కష్టమెరసహింప

గీ. తాను కష్టంబుపడియైన ధమపథము
 వలదుతప్పింప బ్రజకు భూభక్తగాన
 నిందబోగొట్టుకొనుటకై నిశ్చయముగ
 భూమిజయు నేను విడుబడి పొగలవలయు.

ధవళాంబరి — జంపెతాళము

ప॥ ప మ గ మా పా ధ ని స-రీ స రి ని ధా ప మా ॥ప॥
 అరయమారాచబ్రతు - శందరికి చెల్లమే ॥య॥

అ॥ ప ధ నీ ధ వా మా గ - రి స నీ స రి గ దా మ ॥ప॥
 యిరుపేదయేమేలు - పృథివీవిభునికన్న ॥న॥

మ॥ స ని ధ ప మా గా రి స - ని స రీ గ మ పా ధ ని
 ఇరువురకుం డొల్లిటి - యెడబాటను గాయము
 స రి గ మా ని ధ ప మ గ - దా మ గా రి గ మా ॥ప॥
 పరగమానియు నిపుడు - పచ్చిజూపినయో ॥య॥

చ. బలిమిని రావణుండు తనుబట్టి గృహంబునుంచు కొనక్షయ
 వ్యల బెనుమంటలోదుమికి పావనతం గనుపచివచ్చు నా

నెలతకు దప్పులేదు కలనిండును దెల్పినచాకిర్యులే
దొంగరియుజానకేబ్రానికి యుండుటవానగు నేరమాయ.

గీ. పత్తిముఖుచేత ముగ్ధులబడిననీశ
చిచ్చుమెప్పించితరిగి నన్ జెందునట్లు
ఇపుడు లోకాపవాదము నెకసోన్ను
జారులందరు మెచ్చినకొ జేరుకాతె

క. అని కృతనిశ్చయుడై ల
క్ష్యమనిం బిలిపించి వేగుజామున లట్టా
వనతముఖుండై రాముం
డనియొకంతటికి ధైర్యమాయచు నిలుచున్

నీతిమతి — త్రిపుట తాళము

ఘ॥ సా రి గా రి స నీ స రి గా రి - పా మ దా పా మ పా మ గా రి నీ ॥సా॥
వింటివా యనుజామనకెంత - వింతఘోరాపవాదనచ్చెనో ॥నిం॥

అ॥ ధా ని సా ని ధ ప మ ప ధా ప మ - గా రి గా మ - నూ గ రి
గ రి స నీ ॥సా॥

కొంటెరావణుడటులదా జెర - గొన్నసేతనుడెచ్చితినటయహా ॥ విం॥

మ॥ ధా ప మ పా ధా ని సా నీ ద - నీ స రీ గ రి గ మ ప మ ధా ప
ఒంటిగనీరేయినే రాచ - బంటుభంగి బురమున దరిగప
ధా ని స ని ధ పా మ గా మ ధా - నీ ధా ప మ గ రి స ని స
గా రి స రి ని ॥సా॥

తుంటరియొకచాకినామనా - తోబోరులిటులనుకొనుచుందుర యె॥విం॥

1. సా ని సా రి నీ సా ని ధా పా మ ప మ ధా ని స రి ని సా రీ
ఎన్నడైన లోకాపవాదం - బెరుగబోవని సూర్యవంశం
సా ని ధ ప మ ప మ గా రి గ రి - సా ని సా నీ గా రి ప రి గ
నిన్నిది - ములకు చావలన - నిట్టినింజొక ఒకపాదమే

రీ గ రి సా రి నీ స నీ ధ ప-మా పా మ పా దా ని స ని రి నీ

ఎన్నగలొక మెల్లనిండిన-యూనింపపోగొట్టుకొనుటకు

సా ని ధ చా మ గ రి స ని స రీ-సా రి గ మా పా దా నీ స రి నీ

దెన్నిక నీతనువిడుచుటయే-దెల్లముగాగతాన్యంబకటా ||పిం||

సీ నిన్ననన్నుంగోరుకొన్నది జానకి మానితాఁతలజూడ గాననమున

కరుగ వేడుకల్పై నంపించుమనినేను సంగీకరించితిశల్లు సేయ

గావున దక్షణంబీవుమారాడక పదిలముతోడ నీవది నెచడని

కిప్పుడుగొంపోయి ఋషిపల్లెచెంగట విశువుమరియునప్పకతితోడ

రావళాసురుచేత జెరంగొనఁబడి

నాననుచు నిన్నుజనులు నిండనుసలుపగ

నాధుడోర్వక నిన్విడనాడెననుచు

దెల్ల మొనరించి వేగమెమల్చిరమ్మ

గీ. అనుచుసర్వజ్ఞు డౌతనయగ్రజంఘ

సేయునాజ్ఞ కుదలయూచి చిత్తమనుచు

ధగజితనుగాంచి యౌదలనువంచి

దూఃఖము నడంచి యిట్లు పెతోడననియె

సుచరిత్ర — చతురస్రగతి.

ప|| ధా ప మ గ మా పా ద ని ధా ని స-రీ స నీ స రి స ని - స ని
స రీ స రి నీ ||ధా||

అప్పుడొనుమాయన్ననుగోరిన-యట్లుచిన్నడవికి-ననుపవచ్చితి నో ||య

అ|| గా మ ప మా ప ద-ని స ని రీ స రీ - సా ని ధ పా ద మా-పా మా
గ మ నీ ||ధా||

సమ్మతిగాముని-సతులతోడనీ-విష్ణుగగొంతకౌ-లమ్ముందువురా||య||

మ|| సా రి గ మ ప మ ప ద నీ స రీ స ని - స ని ధా ప మా ప గా
మా గా రి స||

శ్రీ గ మ ప మా ప ధా ని స రీ నీ- స ని రీ స ని ధ ప మ గ మ ప
ధా మ గ |దా||

కిమ్మహినయోనిజాతపునీ కే-యెడనైన గొరతగలదె-సతీమణి ||య||

ద్వీపన|| అనవిని జానకి యపుకు లక్ష్మణుని |

క్షణముండు మనివేగ స్నానంబుసేసి |

2 వెలియుడుపుంగట్టి వేల్చిగ వేసి |

పొలుపుగ గుంకుమబొట్టునుబెట్టి |

3 గారికి పూజలు గావించిమరది - శో ర ధ మెక్కి సంతోసంబుమీర||

వ. అంత నాయరదంబు నాయువేగంబునం బోవుచు నెడ నెడ
నానావిధ పక్షి కూజితగబులం జెలంగి పూవుపించె దోరపండుకాము
నొప్పారి దుజ్జనహృదయంబుపోల్చి దమోభూతంబై లోపుచునుగాని
పెందోటలును జుట్టునకుం బిల్ల వకుసబోలి చుట్టునెలుంగుబలియు పేగా
ముద్దపుచ్చెట్లకు నడగుదొలుత దలచంచి కష్టపడినంగాని సులభజీవనము
దొరక దాపై నొన్నశ్యంబుజూప వచ్చునన్నట్లు సంసారులపోల్కి- వంగి
లేచుచు సుఖదుఃఖంబులం గిరిగి నేతంబులు దమగుడ్డు దొప్ప రాసు
డెందంబులవలె నిగూళంబులయ్యు బరోపకారంబుగ బరిణమించు నా
తులదాపున బలుతెన్నుల నిరుదట్లబయరకంబుల కూరపాను లంబెంచుచుం
బారుకాలువనీళ్ళం బెరుగుచు వకుసలుగట్టి తమశీయాని పసిడి మేను
వెల్లయాకుటుడుపులం జుట్టుకొని ముత్తయిమలవలె , కి ఎచ్చని
కొనలు మాత్రమగుపరచు చెఱకుపెరల్పును — నేనంగి ప్తి కుల్ల
మిగిలిన నీటిగూడలందోడు పొలము కాపులదిట్టించు బురవనశ్శాకొను
చేపల నీసడంచి వెల్లులు పెరుగుముసలి చెరువు గర్భంబుల మొండి
యాగుదుబ్బుల కెగబ్రాకు నత్త యెండ్రికాయల బొడుచుకొని
తినుగుడ్డికొంగల నెద్దుచాటుననుండి పడమోదు వేటకాని కూళి
తనంబునకు బకులుగ వానియగుంగులం గుచ్చుకొని కదిలనియక
వాసిందుదకు దోడేళ్ళ కప్పగించు పెద్దతుమ్మముళ్ళనిండి శుష్క
విస్తీర్ణతంగలిగిన మెరకలును నడిమిగూరముగన్నడనీక పిన్నపెద్ద తర
గతిగా బాగునీర్చి వానకుంజాడయనకు కొండశానిహాయల బెన్న

దల నరకోరినుపొడవునంబడి చుక్కులకు బుగ్గలుపొసుచునట్లు ముత్తైపు
తుండర్లం జిమ్ముచు సహజ కవితాగానంబు లకరణి యధేచ్ఛగుగ్రీర్ణి
పారుతీయని వెండినీటిధారలు మెట్టలుగదిగివిచ్చు కల్పవామరకొలంకుల
చుట్టుచుల్లగుంబండి యెరుగుపనసయనంబులకు నడుమ నందగదనలగు
మొగలిసంపగిపూదావులకుబ్బగినాగులు సగముమింగిన మేకల మిగి
లిన సగము తెంచుకొని యేగ బెట్టులుల న్భల్యావశిష్టంబుగజించు తిను
కేచులం గరచి చంపుచీమలం దిగమింగు నెల్లుబంటులం దెగగాల్చు
ని. యెరుగుల విదల్చుకాగ్నిచ్చు నెరపునడవులుందాటి — నల్లడల సీసా
యజ గిలంబులు కావలియైరాగ మెడియందుచిగుకంచు మువ్వగంటలు
ఘణఘణమనిమోయ జరుతేనెగవ్వలనగిషి చేరుబడిన పలురంగుల
కుచ్చులగంతచే సింగారింపబడి యిత్తడిమహామగల బల్కూనికొమ్మలు
గట్టంబడిన నెనులికుంచెలందంబుజూప రాచతీవి భారమెరుగక యే
బసయెద్దునెంబడిం బలుదినసుల బరువుటంకెంబులతో లక్షలకొలదిగ
గోలాపాలంబుగ నడుచు గోనెయెద్దుల నదల్చుచు బెళ్ళురేగు పెంధూ?
న్మాము నారచీరెలు మెడలంగులివింద పేరులుగాల్పేతులు మడుగుల
కొలదిగ గంచుతోడువులమరియు వింతమోటసింగారంబున నొప్పాగు
నిత్తెగుల కొన్నాడిచూపుల కొయ్యారంబుగ విండ్లూచలు గండ్రగొడ్డ
ల్లిగబట్టికొను బిడారువాండ్రే వెల్లుగుడారంబులకు జలువనీడలొసగుచు
నామడల మేరవిస్తరించి యూడలుదించు మర్రీచెట్టుల వేరులకు నీళ్ళం
దించు పేనొడ్డులనోరలెత్తి మోకాల్చి కి కాపులయదల్చులూతగా బరు
వుబండ్లలాగు నెనుపోతుల డెక్కలం దెమలనీయని మెత్తని యెర్ర
యెంకు వంకుబగుండకు నోడుగబుక్క నెరిపినట్లు వెల్లఘరఘచేసిన
కై నడింగాలిచే సాపుచేయబడిన పొడియసుక పరపుల కవ్వలన నుపై చెమ్మ
గలిగి న్నప్పుంబుగ బాములుం బిట్టలు నడుచుజూడలగుపర్చుతిడిదిబ్బలకు
వెన్న జీరు ముత్తైములకగిది నల్లబూసలతెరంగున వెండియుం బెక్కురం
గులగ నిసుకనగుపర్చుచు నద్దంబునూడ్కి దనలోనిపిత్త పరిగెలమ్మిట
నల్లగులకు గుకిపిట్టల బెర్రించుచు నయసునుళ్ళిన మనసుమాడ్కి ప్రాణై

గుగళ ప్రిన్నంబై యుబ్బుచూని నన్నవడి మెల్లగబారు నొక యేటిక
న్వలి యొస్తుచేరినంత.

సీ. అకైననల్లాడ నీకదిగబ ధనముగ గాలిచెమ్మటంబొదవెనుక్క
మిన్నంటిచల్వకై మెలపుతోమత గ్రన్దచాలుగనిరు ప్రక్కజాచెర్కె
ముంగాళ్ళతోజ్జేబుమొదటగాలిత్రవ్వికుదురుగ బడుకొనెగుంటన్
యొడమావులగాంచు చెంతయునప్పిలో వాడిపరువుచెట్ట లేసిబక్క

గీ. యొడభులు పుకెత్తి తుమ్మెదలుడిగెసన్
రగులుకొనున్దగ్గి గనరాదుమాన్దు
అడవిపండికి బురననీరయ్యెమున్దు
వెలసెబసరద్ద నిమవేసవినడుప్రోగు

గీ. అంత లక్ష్మణులో నీత నచ్చటముని
పల్లెకుంగూతమేరను బండినిల్పి
స్వామిఫలహార మొరించి నేనదేరి
ప్రేమమీరగ నిల్లనె రాముదలచి

నవనీత — త్రిపుట

ప॥ గామా పాధ పమా పమగరీ - సరిసనీ సరిగాసూపాసూ॥గా॥

అన్నాలక్ష్మణనాదుకుడిక - న్నదరజొచ్చెనదేమోకాని ॥ మ॥

అ॥ పాధనిసారి ననిసనిధ పమగ-మ పధనిసనిధాను
పమా ॥ గా॥

తెన్నునగూడనపశేకునములయి-దిగులుపర్చెనునాదుమదినో ॥ అ॥

మ॥ సానిధ పమగారి సారి నీ-సారీ గరిసనీరినీ సని॥

సన్నుతగుణశాలియైననీ-మన్నన్విడిచియట్లువచ్చితి॥

గామపమానిరీ సగారి న-నిద పామపదాని సరిసనీ॥

తెన్నెలమాని చీకటింబడి-వెతజెందుచకోరమునతెనో ॥ మ॥

1. ద ప మ గా మా ప ధా ని స రి స-నీ స రీ స ని ధ ప మా గ రీ!
 అరయగానాడబుద్ధిమిగుల-సల్పమైనది గద కానిచో
 స రి ని గా మ ప దా ని స ని ధా-ప మా ప ధ నీ సా ని ధా పా
 వగునిబాసియరణ్యమున సు-చరింపగనే గోరనేలా॥
 ధ ని స రి సా నీ ధ ప మా స ధ-మ ప మా గ రి సా రి నీ స గా
 సరిసరిచాపల్యము స్త్రీలకు-సహజంబనుమాట నిక్కమా॥
 మ పా ధ పా ద ని స ని ధ ప మ ధ-పా మా గ మ గా రీ స రీ ని॥గా॥
 భరి షజాల విరహము మరల-బ్రాజేమనితోనన్ను గూర్పు ॥మ॥

గీ. అడవి మునికాంతలం జూచు నానవదిలె
 నెండబడలిక నాయ నిద్రింతుకొంత
 యింటికిస్మల్చిపోదు మంచితికన్న
 మూయగని లక్ష్మణుడు తలపోసెనిట్లా.

కోసలము—రూపకము

- ౧॥ స ని ధ రీ స రి స ని ధ పా-మా ప మా గ మా ప ధా ని!
 అకట యామెకు గతెనరా-మాజ్ఞ నెట్లు తెల్పువాడ
 ౨॥ రి స నీ రీ స నీ ధ ప మ-పా ద ని స ని రీ సా ని ॥స॥
 నిక నాఘోర వాత-విని-యెల్లుబ్రతుకు నీసాధ్వి॥ య॥
 ౩॥ స ని ద పా మ గా రీ స ని-స రి గ మ పా ద నీ స రీ
 సకలమైన కష్టంబులు-జగమున గల్గిందెలుక
 స ని స రి సా నీ ధ నీ ధ-ప మ పా దా ని స నీ రి ని ॥స॥
 అకుటిల సత్యస్వభావు-లకె కల్పించును దుర్విధి ॥య॥
 ౪. రాముకతింజ్ఞ దెల్పగ | భామినిపరిపూర్ణ-గభ-వతి యేమగునో
 నామంగటచూఢ-భంబడి! యామగువగొను దురన్యసేనెటుగండున్.

ఋ॥ ప మ స మా పా ద నీ ధ స నీ - దా పా మ పా ధ నీ దా సా
తెలియరాదెందు కేకతమో - దిక్కెవ్వరింక చాకయ్యో

మ ప ద ని ద సా ని ధ పా ధ మా - న మ సా మ పా మ దా మ
సా మ ॥స॥

మువిధి వింతగ వ్రాసెనా తలవ్రాత రామ రామ రామ ॥క॥

శా॥ అన్నా లక్ష్మణ బుద్ధిశాలివిగదా యయ్యో యరణ్యంబులో
నన్నిట్లొంటిగనుంచి పోవదగునా నక దల్లిగాడూచె దీ
వెన్నండైన నకలమౌశుడవు తండ్రీ రమ్మా నన్నేగ నీ
యన్నం జేస్తుము పల్కవేమయితివయ్యా వీర రామానుజా.

గీ. అనుచు బలుమాకు నీత లక్ష్మణుని బిలిచి
యుత్తరములేక వేసినిట్టూర్పుచు
ధరణి నొక పత్రముం జూచి దాని బనిని
కతినరామాంజు నూర్చుగాంచె మరల.

౩ ఎల్లపిల్లలుగూళ్ళ కెక్కగ గుడ్లగూబలు ఋషిపక్షులుం బయలుడొసె
నై దేహిదురవస్థ పరికింపలేనట్లు ఖిన్నుడై సూర్యుండు కన్నుమూసె
వసపుగుంక మము నాక సమున సంజయ నేరసపెద్దమ యారబోసె
అంచెలుగా నక్కలరచుచు దెసలందు ధరణిజ కష్టంబు నెరుకజేసె

చీకటి ముసుంగునకొ భూమిచింతబండె
చుక్కలు స్ఫీతకై మింట బొక్కుచుండె
బొదలిదవు దివ్యెలుగ గొండవోల్లమండె
జనకజకు నప్పు డిష్టమశనియు నిండె.

౪ జానకీయు మూర్ఛదేరినపైసెంతయు వ్రేరియెత్తి భయముదొరగియ
క్కాననముం మర్చర శోకానలదందహ్యమానమై యిట్లేడ్చెన్.

షవాని—రూపకము

౪॥ స గ-రి స నీ గరి ని గా మా-నీ-ధా ని స రి గని॥౩॥ మ గ రి ని రి
ఎంత-నిజేసితివిరామా-నీ-వింత * తిమిషవనియె గ ॥యె॥

౫॥ దా ని సా రి సా ని ధా ని ధ-మా గ మ ధ ని సా గ నీ॥౪॥
సంతతంబు నిన్నెఁమ్మిచ-సాధ్యుడ౩కప్పగించి ॥యె॥

1 ని స రీ గ మా గనీ స-ని ధ ని సా ని ధా ని ధా
నీచులాఁగొన్న నేమి-నిజము నీ చెరుంగవా

గా రి గ రి స నీ ధ మ ని ధ మ ధ ని సా రి నీ స గా రి ॥౫॥
నాచరిత విత్తమునీ య-నలుకు నాత్యమివ్వలేద ॥యె॥

సి అపవాదమూర్ఖి గాజ్యంబున నితినిబ్బుటకు నన్విషనాఁడ భూమిభ-
గాన బ్రాణేసుపై నేరములేదు కలవార్తి పల్కుక కర్మరంగి
యపిలిలోననుడించి య గినసామిత్రి తప్పిదిగామాడ్చ జెప్పినంత
నింకగర్భిణిగు నేబ , మరన్క బ్రకింపలేకల్లు పల్కెముందు
వ్రాసిపోయిన లక్ష్మ పరవసన గీడు
నాకుదోచకుగాని యె-గ గ-ష
రావణాసురుచేత గొంపోచబడిన
నాడె చానకి బ్రతుకుట నాదితివ్వ

హిందోళము — చతురశ్రగతి

౪॥ ని ధా మా ధ ని సా మా గా-మా దా నీ స మ గా మ వ ని స ॥నీ॥
రమ్మా మృత్యువవే సంజే-కొమ్మా చచ్చి ముఖమునిపును

౫॥ నన్న గా మ దా ని స మా గ మ ద ని- నా ని దా నీ * మా గ గా మ
గ మ ॥నీ॥

నమ్మకొన్నరామును నన్విషచెను-నాకు నీకన్న మిత్రులెచ్చరిక ॥౪॥

1. ద ని సా ని ద నీ దా మా-గా స మా గ మా దా ని స నీ ద మ
తినుచోపులులారా నే-దీచురాల మీ మాకలిసేరగ

స మ గ మ దా ని సా ని ధ మ గా స మ - గా మా ద నీ స మా
గా స మ గా

ఇనకులదీపమైన రఘురాముని - కిల్లాలనయ్యునిదంబశియూ
మ ద ని స మా గ స ని ధ ని స ని దా మ - గ స మ గా ధ మా
ని ధా స మ గ స మ "ధీ"
వనముననొంటివిడువబడితినింక - బ్రతుకనొల్లమీకుబుణ్యమగునను"ది॥

గీ. ఇటులవిలసింప జెంగటి యేటిశోన
సందేవారెచ్చడి వాల్మీకి చప్పన జని
యెంతయుం దయశోడ నా యింతిని గని
భయపడకుమని యిట్లనె నయముతోడ.

ప్రతాపవరాళి - ఖండగతి

ప॥ సా రి మా ప స ధా ప - మ గ రి సా రి మ గా రి "సా"
అమ్మనీవిటులేల - నడపి నొంటిగనుంటి "వ॥

అ॥ సా ధా ప మ ప సా ధ - రీ మ గ రి పా మ గ రి "సా"
ఇమ్మాడ్కివిలసింప - నేమికతమో తెలుపు "మ॥

మి॥ రీ మ ప సా ధా పా - మ గ రీ సా రీ మ ప
నమ్ముము నీకింక - నళినాక్షి మేలగు
మా గా రి స రి మ ప రి - స ధ పా మా గా రి "సా"
జమ్మా భయపడకుము - చూడునేవాల్మీకి "న॥

క. అనిపల్కి ధృతింబెల్పిన | మునివరునింజూచి కేలుమోడ్చిమహాశో
కనినదమున రాల్గుగళ | జనకజయిట్లనియె నపుడు సవినయఘటితి॥

కమలామనోహరి - ఖండగతి

ప॥ గా మ పా ని స ని ధా పా - మా - గా స గ మ పా మ పా ని "గా"
ఏమిచెప్పుదును తండ్రి - నా - నోముఫలమితసుండి "యే॥

అ. సానిదాచామగస-గమపనీసనిధచా
 రామునిల్లాలనిశ-రథునికోడలనునే
 మాగాసగమపమగసానిసాగమచాని||గా||
 సామంతుడగుజనక-చక్రవర్తికిబుత్తి||నే||

మి|| సానీధపమాగస-గామపనీసనిధా|చామగమాచా
 నిదచానీసనిధపమగస||గా||
 ఆచూర్ణుడురాచణు - డంటినమాత్రిననన్ | బామరనిండలబడి -
 పాణ్డేకుడిచటవిడిచె||నే||

1. చామగామాగసా-గామపనీసనిధప
 సీతనాపేరుసం-పూతసనిసాధ్యసని
 మాగసాగమచామ-చానిసనిధాపమగ
 వీతిహోతుశుశల్కు--రీతిముచవానియు
 సాగామపనీధా-పమగమగాసాగా|మాచానీసని
 ధప-నీధాపమాగాస||గా||
 ఈతీరుననాధుం-డిచటికిబోదోలన్ | నీనోడప్పకొనెద-నేనిండుచు
 తాల||నే||

గీ. అగ్నిసాక్షిగనేసాధ్యసౌటగనియు
 నింతకాలముననునాధుడేలికొనియు
 నిందెసైరింపలేకనన్విడిచెగాన
 జచ్చిబ్రతికెదనీవునీజాడబాగున్

శ్లోకములవరాళి—రూపకము

ప|| ఎంచుకీయూడజన్మ - మెత్తితినయ్యోమే||

అ|| మందభాగ్యురాలరాము-మన్ననయొనునిల్చునా||కె||

మి|| కందర్పకోటిసుందరు-డుం ద్రిజగదేకవీరుడు
 నందిటగొనినాధుమన-న్నుందుదకడవిపాల్చె||నే||

1. ఇందుకా ననుగొటి నోను-హీ దేవినాత్మ
యిందుకా నను బెంచితో మిథి-లేశా నాత శ్రీ
యిందుక హరివిల్లువించి-యెలమిన్నను బెండ్లచూడి
యిందుక నాయి పుమలెడపి-యేలితివినా స్మరణామ || యె ||

క పొబారి నేడ్చుచు సేలక బొరలుచు గర్భవతియగుటనొగలుచు నెగచూ
పిరి దీయసీత మేచునిమరిగి పిన్నదేచ్చ మోచి యటులనె ||

గౌడమల్లారు — త్ర్యసగతి

- ప. సా రి మా ప థా స నీ థ-మా గ రీ సా రి స ని థ | సా |
అమ్మతండ్రినంటినాడ-రమ్మగారు టికిపుడు || స ||
- అ|| మా ప థ స రి మా గా రి స-నీ థ మ గ రి మా గ రి | సా ||
సమ్మదమున నీరాధుని-సమ్మఘమున వేతుని || న్న ||
- మి|| రీ మ ప థ మ పా థ సా ని థా రి మా గ రీ స నీ థ
సమ్మమటుల జేయకున్న నన్న మారుపేరబిల్వ
సా రీ మ ప థా మ గా రి-స ని థ మా ప ద నా ని థ రి || సా ||
కొమ్మా వినుగేపు నీకు-కొడుకులిద్దరుపుట్టగల || న ||
1. థ స రి మా గ రీ మ పా ద-సా ని థ మా ప థ మా గా
జనకపుత్రివైన నేమి-సత్యపరాకృముడౌరా
రి స రి మా గ రీ స నీ ద-సా ని థా మ ప థ సా ని థ ||
మనికి భార్యవైన నేమి-పూర్వకర్మ మెట్టునప్పును
ని థ మా మా గ రి సా రి మ-పా థా సా రి మ గా రీ
జనుమా మా మునిపల్లెకు-సందేహింపగనేలా
స ని థ రీ స నీ ద మా ప-ధ మ గ రి సా ని థ నా ని ద || సా ||
వినుము నీదుభితో నిను-బిలుచు నుపాయము పన్నెన || న ||
- గీ. ఇటుల బుజ్జించి ఋషిపల్లెయందాపె | గోరినట్లు మారుపేరుబెట్టి
స్వీయ గృహమునందు పీఠముగా నాడు-జనుచు మోచినతులకప్పగించె.

ద్వి|| అంతట ఘోరమో దాశ్చర్యములను
కాంతలు గుంపులు గట్టి నైర్యంబు

2 జానకికిం జెప్పి సమపాయముగను
స్నానభోజన పరిచర్యలు సలిపి

3 అక్కరో చెల్లెలా యనుచు వాపులను
మగ్గు నహో బన్ని మన్నించి బిలిచి

4 మచ్చికగావించి మంచి సామ్యములు
ముచ్చటలం జెప్పి మొనసి నవ్వించి

5 నెమ్మది మరపించి నేరుపుతోడ
గమ్మని పూలప్రకృతి ను నివ్రుచ్చి

6 వెంటవెంటనే లేచి వేళలుజూచి
కరణిక రెప్పల్లు గాచుచునుండ.

సీ ఎప్పటికం దొల్కరించునోయని వానతోయిలతీయని కూతనేసె
చీకటివలెనంక సీతకు నపవాదవీడునంచున్ మలికోడిగూసె
వరుసగాజుక్కులు మరిచందురుడు దిన్నెలుగల్వలుండమి వెలుగుబొసె
దైదేహిహయగ బ్రసవించుశకునమ్ము కొమ్మ కెరి కాకిగుతున్ సీ
విచ్చితమ్ముల దుమ్మెద లేవ్విడక-మోసె
దుర్భిజక్క వకవలు కౌగిల్చడాసె
దమ్మెరల్చల్వకప్రంబు దేసలరాసె
బొంగు జేగుగురంగు తూర్పునకుబూసె.

క. జానకియు గభవేదనతో నంతట లేచి మిగుల దొట్టిల్లెడు న
ష్టా పక్షులదాపున నెంతో నొప్పలుబడుచున్ బొట్టిలుచున్ జెన్.

నాగస్వరాలి - త్రిబ్రగతి.

ప॥ గా మ పా థ సా థ ప మా - గా మ పా థ మా ॥ గా॥
తాళ లేను నొప్పులకో - తల్లులారనే ॥దా॥

అ॥ పా మ ప థ స థా ప మా గ - స గ మ పా గ సా ।
నేల బ్రతికినాను నాధు - నెడసి యిట్టుల ॥

ఉపపల్లవి॥ దా పా మ గా స గ మ - పా థా స థా
పాలించరా చలము - చాలించురా ।
సా గా మ పా మా గ - మా గా స మా॥ గా॥
ప్రాణేశరామా మొ - రాలించురా ॥తా॥

1. సా గా మా ప థ స థా ప - మా గ సా గా మ పా ।
పుట్టిల త్తులు బాసియిట్టు లేనుంటినా ।
దా ప మ పా థా సా థ ప - మా గ సా గ మా ప థా ।
నిట్టడవిన్నీళ్ళాడగ - నేనునోచుకొంటినా ।
సా దా పా మ గ సా - గా థ స గా మా - పా మ పా థ సా థ ప
మా గ - సా గ మ పా మా ।
కట్టరామానంజే - పట్టుర రామాకట్టుకొన్నదానివిడుచక గజమరానూ॥

సీ. అబ్బబ్బయినొప్పులధికమౌచున్నవి యింకెట్టుల్తోరునో యింతులార
ఆడపుట్టుకకన్న నడవిలోచెట్టయి పుట్టుట మేలగు పొలతులార
నావార్తవదినకు నాయత్త కమ్మకయ్యకు దెల్పికోడితెం దతివలార
యింక నేబ్రతుక బోనిది నిశ్చయము నాధునగుపర్చుకొక్కమారమ్మలార

తండ్రి జనకుడ కావుమో తెల్లిభూమి
యిప్పటికిన్నే న నాజీవమెలవోదు
యక్కటా లక్ష్మణా యొక్కరైన బలుక
రేమి సేయుదు నోరామ రామ రామ.

క. నొప్పలీలుల మిక్కిలి పడి
యప్పుడు బాలారుగోదయావసరమున
గొప్ప శుభముహూతంబున
జప్పుననీళ్ళాడె జనకజాతి ముదముగా:-.

జనరంజని--త్రిపుట

ప॥ స రి గ మా ప ద పా ని సా ధ ప-మ రి స రీ గ మ పా మరీసరి ||స॥
కవలుపుట్టిరి చిన్ని రాముల - కరణిముద్దులు మూలగట్టించు ||గ॥

ప్ర॥ ద ప మ రీ గ మ పా ధ పా ని స - రీ స ద ప మ రిగమపధాపని||స॥
రవికులంబభివృద్ధిగానను - రాగమునమునిసతులు చూడగ ||గ॥

మి॥ ధ ప మ రి సా రి గ మా ప ధ-పా-ని స రీ గా మ రి స ద పా ని ||స॥
పవనుకు చల్లగమెల్లగ-వీ-వగబద్ధంబులు వికసిల్లగ
రిగమా ప ద ప ని స ధ ప మ-స-రీ గ మ పా ధ ప ని స రి స ధ ప నీ॥
స॥

ననసీరదశకలములచె-జరు-నవ్వున జానకిగోదమును మరువగ॥

గీ. అవుడు వాల్మీకహాని యాయర్థకు కు
జాతకర్మంబు సేయించి నంతెసముస
బాలకుశలవాస్తరణ నుద్భవిలుకతన
గుశలపులనుచు బేరులక్కుర్రీలకడె

క. కేవల సత్యస్వాంతా
ధీవిపుల బలార్కవిజితదితి జద్వాంతా
భావితసీతాకాంతా
సేవక జనవనవసంత శ్రీహనుమంతా.

మాలిని॥ సకలనిగమవేదీ సాధుగానప్రమోదీ
ప్రకటిత ఋజువర్తా రామపాదార్పితాత్మా
ముకుళితఖిలకామా భూరిలంకేశభీమా
అకుటిలజనగేయా య్శారవీరాజనేయా

గీ. అనధరింపు మయోధ్యలో నపుడు లక్ష్మ
ణాగ్రజుడు జానకీవిరహనలమున
దూలు చొంటిగనొక పూవుదోట కేగి
యెంతయుం దనలోదలడించెనిల్లు

గవాంభోధి — తిశ్రగతి

ఁ॥ సా రీ గా రీ స నీ-సా-రీ గ మా ప మ గ రి ॥సా॥
అయ్యోజీవేశ్వరీ-యింతయ్యెనా మనబ్రతు ॥క॥

అ॥ పా మ పా థా పమా-పా మా గ రీ సా నీ ॥సా॥
ఎయ్యడనుంటివో-ఏమనుకుంటివో ॥య॥

1. ప థ ని స రి స గా రి స నీ-దా ప మ గా రీ గ మా
అరయగమనశోకము జ-న్మావధిగాజేసెనా
ప ని థ పా ద నీ స రి గ రి-సా ని థా పా మ గా రి ॥సా॥
పరమపావనీ మనకిటు- వ్రాసెనా కొయ్యదయ్యమయ్యో॥

2. సా నీ సా రి గ రి సా ని-దా ప మ ప ద ని స రి గా
నిందుగర్భిణివి నిన్ను- నేను విడువవలసెనా
మా ప మ గ రి సా రి గా ని-స రి గ మ ప థ సి స రి ని ॥సా॥
వెండియు మనయాసలెల్ల-బెరిగిపదటగలసెనా ॥య॥

సీ. వారువిల్లువిరచి నాయురమునపూనండ్ల నెక్కించునపుడునున్నిస్సంగులొల్లు
 పితార్జ్యనడవిల్ల నెడలెఱునావేంట దోడ్కొనునపుడు సంతుష్టినిల్లు
 బంగారులేడ్చి కై బ్రనుసి చనువున నొబ్బుచుతిరి వింతముద్దువెల్లు
 వశకంసుడీల్లిం తరువాత నగ్నిసాక్ష్యముగ నరపత్యము వల్లు

నవరనమ్మలకాళు మన్మథునితూలు
 మిట్టమీలనులేవు కొంఠించుదాపు
 నిర్మలవిసీతికిం బ్రావు నెనగు జేవు
 నన్నీ నీమాగన కెద యెట్టులొవు

సీ. ఎంచగ భాస్కరాస్వయము నేచేమమర్యశమక గ్రహంబు శాం
 తించగ నిష్కరణ్యమునకే బలియిచ్చితిగాని నన్ను బా
 ధించెఱు నీపయోగమను శైంపరి దమ్యమహా మృగాక్షి నా
 మ్మంచును నానచాళి ముపహారముబొంద కలంబుమించుకే.

కొ మోదరాగము—భండగతి

౧ సా ని మ గ రీ స నీ - సా రీ గ మా ని స నీ || గా
 నిండెయచు చీకటికొ - నీ వేగు జక్కనా
 రీ స ని మ గ రి స ని రి - సా ని మా గ రి స నీ || గా
 చందమున పిరహమున - గంధము టిమి సఖి || సీం ||

౨ మా నీ మ గా మా గ - రీ గా రి సా రీ స
 ఎందాకన్నెరింతు - మీఘోరశోకంబు
 రీ గ మా ని స ని రి ని - రీ గ మా ని మ గా రి "సా"
 కండెరుంగని నె - గంబుగల్గిదాస

మి|| సా రీ గ మ గ రి నీ - మా గా రి స నీ రి
 డెందంబినుముగనే - నిందుంటినిగానీ
 గా మా ని స రి ని మ గ - రీ గ రి గ మ ని స || గా
 యందీవెలుబ్రతికెద - వానదొరగి యకటా || సీం ||

ఉ. అక్కటా మానిపల్లెల విహంగమునల్పి బిరాసవత్తు నం
చెక్కువనమ్మిక న్నెడలియంతయు మత్కతినాజ్ఞచే దుదా
మిక్కిలిమోసపోయితివి నీనతిమభారగభా వేదనన్
బొక్కుచునుంసి యేచుయితివో యడవింబడి జీవి తేశ్వరీ

సీ. చెలులకు ననుజూపి చిగునవ్వునందల మూచి గర్వించెద వొక్కమారు
నిరుపమసుందర నిఖిలజగద్గీర్ యోనాధయని పిల్లువొక్కమారు
ప్రాణనాయక నిన్ను బాసినక్షణమైనయుగమని చెప్పెదవొక్కమారు
ఎడదలొక్కటిగదాయొడళుల వేరేలనోయంచు గాగలింకొక్కమారు

సర్వసద్గుణ పుంజమా చక్కదనము
ప్రేమ నాపూర్వపుణ్య స్వరూపమా మ
దీయహృద్దీపమా యోవిదేహతనయ
నామజీవంబసీత నిన్బాసినాన.

గీ. ఇట్లుసీతకొరకు నెంతయు బలవించి | రత్నమంటపమున రాముడంత
గన్నుమూసి తనదు కలలోన జానకిం!గాంచి యిల్లుపల్లెగనికరమున.

మారరంజని — చతురస్రగతి.

ప॥ నీ స రి గా మ ప మ గ మ దా ప మా - పా థ నీ సా ని ద పా
మా గా రీ స ॥నీ॥

పోయిన ప్రాణము తిరిగివచ్చిన - ట్లీయెడగన్నడి నావా జానకి ॥పా॥

అ॥ దా ప మా గా మ గా రి గ మ ప దా - నీ స రీ గ మ గ రీ గా
మా గ రి ॥నీ॥

హాయిగానీదుకొమ్మగుడుచున - య్యభిళకుండుమనపాడాజానకి ॥పా॥

మి॥ గా థా ప మా గ రి సా ని సా రి గ - మ గ మ థా ప ద ని
సా నీ థ ప మ గ ॥నీ॥

వేయేల నీవు పతివ్రతామణి - విగదయెల్లరికి నిష్కల్మషవని

మా ప దా ప మ గ రి గా మా ప మా - గా రి సా ని స రి గ
మ ప మ గా రి స |నీ||

నీయుదారముహిమగన్నర్చుమా - నీవునేనుమరలగలసియుండము॥పో॥

ను అనుయోషల్కవదేమి కోపమ దురన్యాయంబుగా జౌరులెం
తయు సుశ్వుశము సీకతంబునను నిందస్థేయులుబట్టి స
న్నయధమంబులు తప్పకుండ జనులన్మాసింపగా గోరిని
భయదారణ్యమునందు బోవిడచి ముబ్బంగివ్వలాపించెదన్.

గీ. అనుచు వేడునతనికనులముంగటిసీత | మాయమయ్యె మరియుమహి
మతో వె
లుంగుచుండిన శివలింగమంతెటజూచి ప్రణామింప గుచు రాముడునుతిసేసె.

శూలిని - రూపకము.

ప॥ ప మ గ మ ప థ నీ స రీ స - రి స ని థ ప మ గా మా ॥ప॥

జయజయ కరుణాంతరంగ - జయజయ శివలింగా ॥జ॥

అ॥ గ మ గ రి గా మ గ రి సా ని - స రి గ మ ప మ పా దా ॥అ॥

జయజయ కామమదభంగ - జయజయ ధనశౌంగా ॥జ॥

మి॥ ని స రి స ని రి స ని దా పా - మ గ మ ప థ ని స ని రి సా

జయజయ జలధినిషంగా | జయజయ విద్యతకురంగా

ని రి ని స రి గ మ ప థా నీ - స ని రి నీ థ పా మ గా మ ॥మి॥

జయ భవతిమిరపతంగా - జయ యుమాహ్వాన భృంగ ॥జయ॥

1. సా నీ థ ప మ గ రీ స ని - సా రి గ మా ప ది ని స ని - సా నీ

స ని థ ప మా గ రి - సా రీ గ మ ప థ పా మ గ

స్పృష్టిస్థితిలయకారణ - సేవకకష్టనివారణ - దుష్ట శ్రీశ్రురవిదారణ -

దుర్గాహ్వానవిహారణ

మా గ మ పా థ ని సా రీ - సా ని దా ప మ గా రీ స
 నష్టనమస్తవిమోహా - నాగచమలసద్దేహ
 రీ గ మ ప థ నీ సా రీ - సా నీ థ ప థా పా మా ||ప||
 పుష్పవృక్షభరాడ్వాహా - భూతప్రళయోత్సాహా ||జయ||

ఉ. పారములేని సంసరణవారిన్నిధిమున్ది రజస్తమోగ్రహ
 క్రూరనితాంతబాధలను గుందుచు దువిధిచేత జీవనా
 ధారముగాజరించు నిజదార నరణ్యముపాలు సేయు బ
 ల్లారుణకము నత్కులకళకునును ఎరిజేచు శంకరా.

సీ. అప్పుడు శ్రీరామున కాలింగమందున విసబడెన్బిట్టలవిశదముగను
 రాముడా నమ్ముము నీమనోభ్రమ జగమంతయుగాని సత్యముకాదు
 నిత్యమానందమునిగుణమగునాత్మతత్వమివిశ్వబుదన మహిమను
 పుట్టించిపోషించి పొలయించునట్టుల నాటాప నినిరహస్యంబుజమ్ము
 తొడరి నీనీడ నూచి నీనడరనేల | నీవె యీ లోకమంతయు నీకుదప్ప
 వేరువస్తువు లేదని విశ్వసించి సర్వమోహంబులం గ్రుంచి శాంతిబొందు.

గీ. నీకునిశ్చలతత్వంబునెగడు వరకుగ నుతుకోడుత మన్బాధమరువబోక
 తొడరి ఈలోక ధర్మంబునదుపుచుండు | మేలవేమాట లే నెనీవెంతనిజము.

చ. ఇటు కలగాంచి మేలుకొని యెంతయు నద్భుతమంది రాము డం
 తట గనకున్న మోహము విదల్చిన యప్పరమాత్మతత్త్వము
 స్ఫుటముగ జ్ఞప్తితెచ్చుకొని చోద్యముగా జరునవ్వునవ్వి ది
 క్తటములు మోగియ నీశ్వరుని దస్మయతన్వినుతించె నిట్టులన్.

రఘుప్రియ — ఖండగతి

ః|| మా పా దా ప మ గ - రీ స ని స రి గ మ ప ద - ని స రీ గ
 మా పా మ గా - మ థా నీ థ పా ||ప||
 ఈవే నేనుచు-నిజగము భ్రమయనుచు - నరింగించితే శంకరా -
 యి కే శంకరా ||యా||

అ॥ దా పా మ పా థ ని స - రీ సా ని సా రీ గ | మా పా మ గా రి
స ని థా ని సా నీ స రి గ
నాసంతమాచ్చుటకు-నాకిట్టులద్యైత | భానంబుదెల్పితివ - కేవలా
నందమయ ॥నీ॥

మి॥ మా పా థ నీ స ని థ - నీ రీ స రీ గా రి | సా నీ థ పా మ గ రి
గా మా ప థా పా ॥మా॥
నీచేరిజ బునుతి - నేనేయబద్ధంబ - హావిశ్వమంతయు న-హంకార
జన్యం ॥బీ॥

గీ. ఇట్లు రఘురాముడు బరమేశ్వరలన
దనరునిగుణాద్వైతాత్మకశ్లోమోగి
స్వీయధనుఁబుతోడ సిద్ధి తనుక
నవిజయు గల వనములో నొక్కరాజు

నీ. పడమట విశ్రాంతిబతురవి తనసినినుదిశునౌ చ మున కొప్పగించె
జానకిసత్కీర్తిఁ నూనభోంతరములనిండినయల్లు వెన్నెలలుగాచె
సెగమందమైపగల్గి గురుగప్పిరుడంగుపాఁధుల విరహంబు ప్రజ్వరిల్లె
సహజగానకవిత్వశాలిదరిఁ శుష్కశాస్త్రజ్ఞునలె జక్కసౌరురూపె
అందముగ నట్లుపున్నమసందెమీర|జానకి యునేకతంబున బ్రాణవిభుని
చెంతదానుండకుంటకుజింతబొంది యెడి ననీరయియట్టలనడల ॥చెప్పె.

సాలగము — రూపజము

ప॥ సా రి గ మా పా దా నీ - సా నీ ద ప మా గ రి నీ ॥సా॥
కోమలమేనుశ్యామా - రామాయెటు తాళుమరా ॥కో॥

అ॥ పా మ ప ద ప మా గా మ గ - స ని స రి గ రి సా రి ని ॥సా॥
సామియపును నీచెంగట - జరియింపగ మనా యెర ॥కో॥

మి॥ గా మ ప దా ప ని దా ప మ - పా ద ని స రీ స గా రీ |
ఈమధురంబగు వెన్నెల - యీ మలయపూగుతంబున్

సా నీ సా రి గ రీ స - ని ధ ప మ గా మ గా రీ ని
సామీనీతోడనున్న - సఫలమగునుగదానాకు ||గో||

1. గా ప మ ప ద ని స రీ గ రి - గా రి స నీ సా రి గా రి
ఎన్నడు నిమగనుగొందు మ-రెన్నడు నీప్రేమగందు
సా ని ధ పా మ ప దా ప మ - పా ధ నీ ధ ప మ గ రీ ||స||
నెన్నడు మోహముదీరగ - నీవునేను గలిసియుందు

మి|| నీ స రి గా మ పా మ గా - మా ప ద నీ స రి గా రి |
నెన్నడు నీగభీరవా-క్కింపుగ వీనులవిందు
సా నీ దా నీ ద ప మా - పా గ మారి సా ధ రీ గ ||సా||
నిన్నాల్పిట్లుండెనునా - దేవతమొండి జీవుడందు ||గో||

నీ. ఔరనేమాత్రమే యాలించునటుపుస్తెముడిముడికింబెట్టు ముద్దునేపు-
తొలుత న స్మరిపించి పలికించి మైదువ్వి సరసంబుజేసిన జాణతనము
అలదండ కాటవియందూ బికాల్వల తెన్నున నన్నెత్తుకొన్న కూమి-
వామాంకముననుంచి పట్టభిషేకంబునందు నాకుం జేసినట్టి గొప్ప
వనునెలతప్పినప్పుపితృణమింక | దీచగలనంచునీవుబొందినముదంబు
నెంతకనితలపోయుదు నెట్టులోతు | నోముఫలమిట్టులుండెనా రామ
రామ||

భోగవసంతకము—రూపకము.

ప|| సా ని దా మ గా రి గా మ - దా మ గా రి సా రే నీ |నా||
రామ బాసియుంటి నెంత - రాతిగుండెదాననో ||రా||

అ|| సా రి గ మా ధ ని సా నీ - రీ ని ధా మ ద మ గ దా ని |నా||
ఈ మనివాటికలోనే - నేలనిట్లు బ్రతుకగంటి ||రా||

10|| గానమ గారీ సరి నని - సారి గమ దనీ ననీ ద

నమియు బాపబెరుగని - యింత నిరపరాధురాల

మాధమ గారి గరి ననిని - సారి గమాధమ గమధని || సా

నామగడేల ననువిడచె - ప్రేమ మొకితయు దలపక || రా ||

1 రి నని దాని దామ గామ - దని నరి గామా గరీ స

జనక జాతనైన నేమి - నకల జగద్వీరుడైన

రి సరి గామ ధామ గారి - సాని దామ గామ దాని

యినకుఁబ్బి చందుర్రాము - నేనుగట్టుకొన్న నేమి

సరి గరి గామ దనీ సా - రి నని దామ గరీ గా

అసలము సాక్షిగనా పా-వనతంజూపిన నేమి

మదామనీ గరి సాని-సనీ ధమ గాధమ గాధ మాధని || సా ||

జరాపవాదము పాలే-సినన్నియులుంచెనుచోధి || రా ||

11 నాధునితోడ నన్గలిపెనని మూచి గట్టిగ నాకానబెట్టరాదు

గానియిప్పటికైన గరుణించకు ట కేహేమహా నాదారనృప్తమేమొ

అంతవానికి బుట్టిపట్టి నాబిడ్డలు మధుకరవృత్తితో మనగవలసె

నంపూణభావుడౌ జనకునికి వాతఁ యెటుసిగ్గుమూలి పుట్టెచుదాన

రాము నిక జూడకున్న నేబ్రతుక లేదు

చంటికూనల నెడబాసి చూచలేదు

అక్కటాద్వంద్వనంకటమయ్యెనాకు

నెద్దియుం దోచకుండె నేనేమిసేతు

క. అని కన్నీర్వంచెడి తల్లిని గట్టని కుశలపుల్లడింది కనికరం

ఒక వింతయునంది ముందు బెసయగ నిట్లనిదిగులుమిగిలిన మడులన్.

ధాతువధాని—త్రిపుట.

ప॥ సానిధాపమగామాపాధని - రీసరీగమపాధనీరీ॥సా॥
ఏలనేమాయమ్మా నీవిటు - లేక్కుచుంటివిపల్కు - మాతో॥నే॥

అ॥ గామపమగారీసనీధని-సానిరీగమగారిసారిని॥సా॥
చాలునిక గన్నగువంచకు - చాలుమాకును శోకమయ్యెడు॥నే॥

మి॥ పామగమాపదానిసారిస - నీసరీగమాపామగరీ
మేలుగజాలినంత భిక్షము - మేమునేడుతేలేదనియో
సారిసనీసరిగమపమగా-రీసనీధపామాగమపధనీరి॥సా॥
మేలిమిలేక నినుముసలిచా-న్మీతి తాతయేమైన, గసరినాడా॥యే॥

1. సనిధపామాగరిగమపదని - సారీసనీదాపమ్మా
మరియు నీవేడ్చినను నిజముగ - మాతోడుసుమ్మా యమ్మా
సరిగమాపాధనిసరీసని-సనీదామపమాగరీసని
సరిగమాప్రశ్నముల కిప్పుడు - సమాధానము మాకు దెల్పుము
రిసనిదమాపాధనీసా - రీగమాగరిసనీధపమగ
పరువుగ మమ్మొక్కరైనకొ - బ్రాహ్మణాధామునకై పిలువరు
రిసరిగమానీదమపద-నీసానిధపామగరీసని॥సా॥
గురుతుగ మాకుం దండ్రీయు గుల-గోత్రంబులు లేనని జెప్పెద॥నే॥

గీ, ఇట్లులడిగెడు బాలుర కింతియెద్ది!యైన ననలేక వాల్మీకహానిదరికి
జేరి కొనగోట వాల్గంటినీరు దెసలజిమ్ముకొనుచు డిగుత్తికంజెప్పెనిల్లు.

పాచని—మిశ్రగతి.

ప॥ రీసానీదాపామగారి - సా - నీసారీగామాపధానీ॥రీ॥
ఎన్నాళ్ళు సైరింతునండి - నే - నీ శోకాగ్ని బొర్చుచుండి॥యే॥

అ॥ పామా పాదానీ నానీ గారి సనిదాప । మా పామగరి
సాని - దపమా పదానిసా॥

పన్నెండేళ్లయె నా-ప్రాణేశునెవ బాసికన్నారనిక నాథు-గననోమ
నైతి నా॥ యె॥

మ॥ దాపమా గారి సని సగతీ-గామ పాథనీ ససాని॥
నన్ను గన్పర్చుమియెదరీ-చిన్ని కూనలుం దమయమ్యువే ।
గారి సాని సరీ గమ పనని - సానీ ధాపమా గారి సాని । కీ
ఉన్నగోత్రము చెన్నమనెదరీ-యోయెల్లారం బిచ్చుదాని ॥ నే॥

1 మా పమా గమా పదాపా - దానీ - సీ సనీ ధపమా గరీ సా॥
బాసజేసినావు కావా - నన్ను - ప్రాణవాధుని గల్పరాచా ।
నీ స గమ పమ పాదా-నీ-సాని దాపమా గామా గా ।
గాసిబెట్టెను మునిమిన్నా-నీ-కన్న నాకేదికొక్కయన్న ।
కీ సనీ ద-పమ-గామ ప పని సాని । సానివా పమ సాధా - ప
మ గమా పదాని॥

ఆసబట్ట-యును-రానింతకునాకు॥ గాసిం-నమచసు-గరుగ దేమి నీకు॥
సారి గారీ సని సరి గ -గా పమ దా పదానీ సని ।
వాసిమీరంగ గుళలవూర్-బంపుచూ నాదుపుట్టింకి ।
గారి సనీ సరి గమా పదా - ని సరి సని ధపమా గరీ సాని ॥ కీ॥
నేసదుపామముననై సనే-నిపుడెసుఖముగజచ్చి బ్రతికెన ॥ నే॥

ద్వి॥ అసియేడ్చునీతతో నర్కకుల్పాడ-ఘనరోదనము సేయగానే మూని ।

2 తానుగూడంగంటతడివెట్టిదై ర్యమానుచునుదక్కిల్లనియె గాయనుకు॥

3 ఓయమ్మతోకంబునుగుమునీవు । నీమాత్రజులతోడనేనుచయోధ్య ।

4 కరిగియుపాయంబునరసి గాముండు । తిరిగిని బిల్పించు తెన్నుబన్నెగను॥

5 సైరించియుండుము సంయమిందులకు! నారయగా నసాధ్యులెందు
గలదు!

6 అనుచుబాలురగొనియమ్మునియేగె! గొనకొనినుంచి శకునములుకేగె!
క॥ శ్రుతిపంజరంపుచిల్కా సతత శ్రీరామనామసాధనశుల్కా-
తతలంకానగరోల్కా! గతతాకికదుస్థకల్కకరునలిమొల్కా॥
మంగళమహాశ్రీ

పండనుచు భాస్కరుని-బట్టుటకు లేబురిటి-పాపడవుగా నెగిరినావా!
పండువుగ నీతకు శు-భంబులను దల్చి సుర-నైరిచ్చుగిక్కియిసిరావా!
కొండలనురో మముల-కున్ముగులువై చుకొని-గొప్పకడలిన్విసరబోవా!
మొండుగనురామునకు-మేల్చిలిపిక్కిరిగొను-మేటిహనుమంతుడవునీవా॥

వ॥ దేవా! యవధరింపు మెట్టుకేలకు వాల్చీకుండు ప్రభాతంబున
నయోధ్యా సమీపంబుజేరి కాలాచిత కృత్యంబులందీర్చుకొని తమయ
మ్మనూటగట్టి యిచ్చినచర్దిభుజించి సేదదేరిన కుశలవులంజూచి యన్న
లారా మీరు కిన్నెరులు సరిగ శ్రుతుజేసికొని నేజెప్పిన రామాయ
ణంబు సార్థకంబుగ నిష్పరంబున బ్రతివీధి మంగు దాహశాంతికై యావు
పాలుమాత్రమిడిగి గోలుచుం చారులవీనులకు విందొనర్చి సంజప్రొ
ద్ధుననిటకు మళ్ళిరండని యాజ్ఞ యిచ్చినన్వలైయని యబ్బలకులుతున్నెద
తోదమాడ్కి దంతీనానంబులు మనంబుల హెచ్చరింప గోయిలలు
మోగనల్లు-నెమిక్కుకూము భంగి - నొట్లుపేలుగరణి - తారాజువ్వలె
గయులాగున - డింకీ పావురంపు మొగ్గులతీగున-మేల్చటాసా మొనర్చినగతి
జక్రింబులు దిరుగుచాడ్చున - పెగ్గాపానీల ఖదమువలె-నరబ్బీగుర్రిం
బులను డాంబాజీపసందున నేపాళపుబుంగలూమనట్లు-నీటిపైవిసరినప్పు
చిల్లపెంగు లెగురుగమఃకళ-సన్నజాజులు జల్లు తెరంగున-గపురంపుటనటి
పండ్లొలచుభంగి - మలయమారుతము వీచుసొగసున-గొండప్రక్కల
మాటినూటికి హెచ్చుతగ్గులం బొర్లి పడిసుడిగొని రేగు సెలయేటి కెర
టంబుల విధంబున - బూలచెండ్లాడబొలపున - గవ్వలు గిలకరించురీతి
దేనియలూరుతెన్నున - జిత్తజల్లుబాగున - బన్నీకొలకుపోల్కి - పండు
వెన్నెలగాచుపోడిమి - నమ్మతసారంబుగరిమ నిరుపమానందంబుగ బల్లు

రాగ భేదంబుల ద్విధియు గామమూర్ఖులొప్ప -- జెక్కు-తాళంబుల
దశప్రాణంబు లేర్పడిం బ్రస్తుటచ్చందో వ్యాకరణాధంబుల నవరసం
బులుట్టిపడ వాడవాడల వీర్రానుచరితంబుబాడుచునుండ గొంతవడి
నిశ్చేష్టులగువారును-దత్తత్రాణుసారింబుగ నానందపరవశులై గంతు
లిడువారును-మూక మూకలుగ వెంబడించువారును - పాపులు ద్రిప్ప
జూక చెచ్చెరువడి చూచువారును - మనుజమాతుల కి నవ్యశారీరంబు
లెట్లుండుననువారును సంగీతసాహిత్యంబు లొకదాని కొకటి మీరి
యపూర్వంబులై జగదేవి మోహనంబులైయున్న విప్లసికూనలకెట్లు
లభించెననువారును - భళి భళి యాశ్చర్య మాశ్చర్యము వయస్సుతప్ప
రూపురేఖల శ్రీరామునకు న్విడికి న్రవంతయుం భేదములే దిదేమా
యయో యనువారును - లోకాపవాద మోర్వకవిగ్రంథ నిండుగర్భిణి
యగు జానకి నడవిపాల్వేయించెను గానియాపెయ్యెనో పై నవశంబున
బ్రతికినిస్సందేహంబుగనిప్పిల్లలంగాంచెననువారును - మొదలుగా పారు
లద్భుతామోద సంశయంబులు ముప్పిరిగొని వెనురాగ నబ్బారు -
కొంతతిడివునకు గోలగుమ్మముజేరి గానమోహితులై మత్తుమందా
జల్లి నట్లు మైమరచియున్న ద్వారపాలకుల నిగాలంకముగ గడచి రాజ
సభకు సమీపించి క్రమంబుగ రనకబుల్బిన మధురకంఠనాదంబు లేక
సర్వప్రాణుల నొక్క మొగి నానందమూర్ఖునైన నొకంతటిక
రాముడత్యద్భుతంబున నబ్బలకుల కెదురేగి యుచి తాపసంబులం
గూర్చుండబెట్టి వారల కిట్లనియె

రసికప్రియ-—రూపకము

ప॥ దా పా మా గా రి స ని థ - ని స రీ స ని థా ప మా గ ॥దా॥

ఏయూరెవ్వారి తనయు - తెరిగింపును బాలురార ॥మే॥

అ॥ మా పా మ గ రీ సా రి గ - మ ప థ పా మ ప థ ని సా ని ॥దా॥

మీయాకృతి మీగానము - మిగుల నద్భుతముగ నున్న ॥వే॥

మి॥ గా మ ప థ ప మ ప దా ని స - రీ గా మ ప థా ని సా ని

ఏయధిపుని చాతంబిని - యెవ్వారు రచించెనని

రీ స రీ గ మ ప మా ధ ని - సా ని ధా ప మా గ మా ప 'దా'
హాయిహాయి మినుగాంచిన - యమ్మయ్యెంత ధన్యురాలో ||యే||

1 ప మ ప దా మ గా రి సా ని - సా రి గా మ ప మ దా ప మ
మముదరిపజేయనిట్లు - మారువేసమున నచ్చిన
ప ద ని స రీ స ని సా ని ద - ని రి నీ ధా నీ స నీ ద
యమితదయాంబుధులౌ హరి - హరులో మీరన్నలార
'ని స రీ గా మా పా ధ ప - ధా ని సా ని రీ స నీ రి
అమర న్ముల్లోకంబుల - నైన నేల జాలుమీకు
స ని ధ ప మ గ రీ స నీ స - రీ నీ గ రి సా ని దా ప 'దా'
కృమమెరుగని బ్రహ్మ కావి - కౌషీనము లేలగ్గుట ||నే||

క. అనుచాశ్చర్యమునన్ముగ్ధుని రాముని కిట్టులనిరి కేలొక్కప్పుడో
విసయముమీరగగుశలన్పునూన వాల్మీధునిన్పత్నికందరుపొగడక.

విశ్వభరి—ఖంకగతి.

ప॥ స రి గా మ పా మో గ - మ ప దా ప మ గ రి స ని-ధ ని స ని
దా ప మ గ రి - సా రి నీ సా రి గ రి ||స॥

వినుమయ్య మాయూరుమునిపల్లెయిచటికొక - దినము ప్రయాణము
వల-దిక్కునందున్నయది ||వి॥

ఆ॥ ప మ ప ధ ప మ ప గా మ - ప మ గ రీ సా రి స ని - స రి గ మ
ప ధా ని స ని - రి స ని దా ప మ గా రి

జనకునెరుగముగాని-జననిమాకుంగలదు - సొసరముబెంచునొక -
ముసలిగడ్డముతాత ||వి॥

మి॥ స రి గ మా ప ధా పా - సా ని రి నీ ధ మ గా - మ ప దా నీ సా
రి ని - గ రి ని ధ ప గ రి స ధ ని ||స॥

మునురచించినేపె-న్ముస్సుకుసాయముఘనదౌ శ్రీరాముని-కథ
యటమది నిజముగ ||వి||

గీ అనుచు ముద్దుగొల్లునయ్యభ-కులను సం | తఃపురంబులోని తల్లులు
మొన
లతివలకును జూపియధిపుడద్భుతమున | బాహుమనగవారు పాడిరిల్లు

వరుణప్రియ-రూపకము.

ప|| గా మ పా ధా ప మా - గా రి సా ని సా గ రీ ||గా||
ఇంక జాగేలనే - యింతి పైకజాలనే ||యి||

అ|| నీ స రీ గ మా ప మా గ - ధా ప మ గా రీ ని సా ||గా||
పంకజాక్షీ నీదుమోవి - పానకమీరానట ||యిం||

మ|| రీ గ మ పా ధ ని సా ర ని - సా రి గ మా ప మ గ రి స ని
జంకెన నిచ్చలిమినృతి - సల్పగళపము కతిమున
దా పా మ గ పా మ గా రి - సా ని ధ ని స రీ ని గా రి ||గా||
శంకింపకున్న నీదు - కింకరునిగ నేలుకొమ్మ ||యిం||

1. పా దా మ దా పా మ గ రి - గా మ దా ని దా పా మ గ
ప్రేలోక్య వీరుండనగు - రావణుండ నేనెక్కడ
రీ గ మా ప మా గ రి నీ - సా రి గ రి ని సా రి గా మ
వ్రేలిస్తే జాలని యా పేదకుకు రాముడేడ
దా ప మా గ రి గ మ గా రి - సా ని స రి గ ధా ధా ప మ
చాలు జాణతనములేని - చక్కదనము నీకెందుకు
ధా ప మా ప మా ని సా ని - గ రి స ని రీ స నీ ధా మ ||గా||
మేలొ గి న్నుకూగి - పొన్నుకూక గాళి-చు ||యి||

గీ. ఇటులగోరమీస మెగమవ్వుచొయ్యార | ముననుబోవిరుచుకొనుచు
నదరూ

వానివంక గడ్డిపరక నొక్కటిబెట్టి | పరమసాధ్వినీత పలికెన్నిట్లు.

దేశాక్షి — రూపకము.

ప|| సా రీ గా మ ప థా సా - సా నీ దా మా గా మ రి ||సా||

రామా రాక్షసభీమా - బ్రాణేశా యోదుంటివి ||రా||

ల|| దా మా గ మ రీ స రి గ మ - పా ద సా ని ధ రి స నీ ధ ||సా||

ఈ మూఱుక కారులరున - నెల్లుపైచి బ్రతుకుదాన|| రా||

మి|| రీ గ మ పా ద స ని దా మ - గా మ రి స రి గా మ ప దా

వేమకు నగ్గిదరి దుగ్గెళ్ళు - వెరిమిడతపోలికని

సా ని ధ రి స నీ థా మ గ - మ రి స రీ గ మా ప ద స రి ||సా||

తామసుడిటు నాచెంగట - తనబడాయి జూపెనహహ|| రా||

1. ప ద మ గా మ రి సా ని ధ - స రి గ మ ప థ రి స నీ ధ మ | ప ద స ని

దా మా గ మ రి స - ద స రీ సా ని ధ మా

పరమనీచుకు వీడెట-పరమపురుషుడవు నీవేట | సరియగు నామెర్దు

పురుగు జగతిన్సూక్ష్మనిహో

గ మ రీ స ని దా సా రీ - గా మ పా ద సా ని ధ మా | ప ద స రీ||సా||

గా మా రి స నీ - దా మ నీ ధ మ'గ మ రి స రి ||సా||

దురితాత్మకుడిసాధు - ద్రోహిరాక్షసాధమునుకా | నిరుపమసౌందర్య

నిధి-నీమహత్వమెరుగ గలడె ||రా||

గీ. అనుచు బరమసాధ్వయగు నీతపల్కిన | నంటవెరచి రావణాసురుండు

మరలెనిటులబాడుచిరుతలగనిశాంత|మనియెరాముతోడన మృతమున

మలహరి — త్రిపుట.

ప|| రీ మా ప ద సా ద పా మా - గా ని సా థ స రి మ పా దా మ ||రీ||

అన్నాకనుగొంటివే యీ - చిన్నిచారలను నివానించి || మ||

అ॥ పాదమాపదసాధరీగరి-సాధపామగరీసరీసా॥
ఉన్నచన్నియురూపురేఖలు - నిన్ను సీతనుబోలియేమో॥య॥

బ॥ రీమపదపమాగరిసాధరి-నారిసాధసారీగరిసద
కన్నగవలుకాటుకపుల్లుల-కన్నమిన్నలై జానకివలె
సారిమపదపమగారిసారి-సరిమగారీమాపామాగారీ॥
నన్నెయుమిగిలిన యంగసౌష్ఠ్య-వమునకు నీతీరే నీయచ్చే॥య॥

1 దాపమగరీసరిసధారి-సారిమపదమపాదసాద
ఎంతపనిజేసితివి తండ్రి యింతిః కవులకప్పగించి
రీసగారిసాధపమాపద-సాధపామగరీసరీపమ
యోతజెప్పించి బిలిపించక-సీననాతోలకోడియుంటివి
గారిసారిమపదాసాధా-రీసగరిసరీసాధాప
కాంతయత్తయులు పుట్టిల్లు - గాని యడవిలో నీళ్ళాడి
మాపాదసరిసదాపమగరి-సారీససారిమాపామాగారి॥
చింతాంబుధిపడి నామరదలు - జీవించుపెట్టునీ పన్నెం॥డ్రోళ్ళ.

గీ॥ అనుచునంతఃపురంబున నతినలెల్ల
నెంతయుం జానకింగూర్చి యేడ్చుచుండ
నెడదనీరయి రాముడుంబుడుతలదెస
బలుమరుంబరికించి యిట్లులదలంచె

యాగప్రియ - ఖండగతి

ప॥ నిసరీసనీధపా-మాగమపదమపాద॥అ॥ పమగారి
సారిగా-మపదనీరినిసా : ॥ని॥
అనియేమోకానియూ - యభ్యకులగనినంత॥అ॥ నెదలొనవొంతగా-
బోదలుచున్నదిప్రేమ॥య॥

మి॥ గ మ ప ద నీ ద పా మ - గా తి స రీ గా మా - ప దా ప మ ప
దా నీ - సా రి స ని ధ ప మ గ రి ॥ని॥

పదపడియిక శాంతి - బలికినయట్లేయూ | విదేహసుతయేయి - ప్పిల్లల
గనదగినది ॥య॥

1. ప మ గా మ ప ద నీ స - రీ గ మా ప ద పా మ | ప ద ని సా రి స
నీ ద - పా మా గ రి స నీ రి

కుడినై పదరెనేత్ర - కోణమిప్పుడు చాకు ' కడుదయన్విధినుంచి - గావించు
చునొకొనాకు

స ని దా ప మ గ రి గా - మ ప ద ప మ గ రీ గ మ

ప ద నీ సా రి స నీ - ద పా మ గ మ గ రి సా ॥ని॥

నడినిబ్బుకుతలునా - కొడుకులనుచు సితయు | నడవిన్వాయుగను - న్నదం .
చువినగలనో ॥య॥

గీ. అంతద్వారపాలు డధిపునితోననె | ప్రభునయిదిగొచూచుపౌరులెల్ల
దమకుజేయునిన్నపమిదెయనుచు బ్రతమిచ్చదాని రాముడ్లుచదినె

సీ. స్వస్తిరామానీకు జగదేకవీరుండ నిష్కళంకచరిత్ర నిరుపమాన
ధైర్యమందర సర్వధమ స్వరూప సత్యపరాక్రమా కరుణాబ్ధినిఖిల
మప్తసంహార శిష్టరక్షణలోల యాశ్రితమందార యవధరించు
ఒడలెరుంగని చాకినుడినమ్మినమలనీతి రాజ్యంబు నెరుపగోరి

పరమసాధ్యయు బూణగభవతియైన

జానకి నిర్వహణమున గానలొన

నీవు విడిచిన మొదలు సునృప్తి లేదు

గనుక యాపెనునీనేలుకొనుము మరల.

గీ. అట్లు చదివి రాము డాబాలగోపాల

ముగను బౌరులెల్ల మొనసి కోట

చెంతనుంటజూచి చిరునవ్వుతో లక్ష

ణునకు నిట్లులనియె జనులఘాపి.

హరికాండ - రూపకము

౪ పామగనీసశీసనిసరిగమపదాపమధా || పా ||

సముదాయాజనముసేయు - తగవులు బరికించితి నా || త ||

౫ నీసశీగమాగనీసనిసనిధపనుగపనుగమ || పా ||

సముత్తింబ్రజించుచును - సముదయముగకన్యపతికి || త ||

౬ పానుగనీసనిసనీగమపనుపదాపమాపగామ

సముదయమున మునిగిలెను - జనిమగాన్మృత్యువేగ

పాధనిసానిధపమగనీగామసామనాపదామ || పా ||

నెమ్మిని నీవది నెరిచు - నీవుచేడు శోకతెమ్మా || త ||

౭ సరిగమపానాపనుగరిసానీనిసరిగమగారి

ఇచకుము బట్టింశని - యిగ్నాశ్చకననీనాయ

సనిదనిరిసనిధపనుగా - మాపగామరిగమపాద

వనము శుభశకునము - బట్టి నీకబ్రతికియుండు

నిసరిగమాపాదానీసనిదాపనుగారిసాని - సరిగరి

గామాదపనానిపనిమపాగామనీస || పా ||

ననుకొనెదన్నేనే సత్యపరాక్రమశాలినై నాజనమతసంతానముతో

జనకజనంజేగుగా || త ||

౮ గీ|| ఇట్లు లక్ష్మణుంబంపించి యెల్లపౌరు| స్తనిగుశలపుచేరొరిరాయి

డాత్మచరితంబువినుచు డెంతటముని| యెల్లలోపి కుబ్బంగినరనొచ్చె

శ్యామలాంగి - రూపకము

౯ సారిగారిసానీ - సారిగామపామగారి || పా ||

ఏమిసేయునో పా-ణేమనొద్దకేగిమాని | యే ||

౧౦ సానీదపామగారిసనీసరిగమగరినీ || పా ||

నాముద్దుకూసలంగని - నాధుడెట్లతలచునో || యే ||

మి॥ పా థ ప మా పా థ నీ స-రి గ రీ స నీ దా మా॥ పా థ ని సా రి గ
మ గ రి-సా నీ థ ప మా గ రీ 'సా॥

పామరలో కాపవాద-పాతగిల్లెచో లేదో । వామభుజంబన రేకునా-భా
గ్య-వికపండునో ॥యే॥

1. ప మ పా ద ప మ ప మా గా-రీ స నీ స రి గ మ ప ద మ
మునుపంతటి యెడబాటు కొ బొందినైన మ^లవిభుని
గ రి స ని సా రి గ సా రీ-దా మ ప దా పా మ గా రి
గనినటులిప్పుడు రాము-గందునో నాపుణ్యమేమొ
స రి గ రి సా రీ గా రి స-గ మ ప మ దా ప మ గా రీ'స ని స రి
గా రి స నీ స రి గా మ ప మా గ రి సా నీ ॥సా॥
మనసున కేమో ధైర్యము-మరిమరి బట్టించుచుండె-గనుబ పచు-ని
సర్వజ గంబిది రామమయంబై ॥యే॥

సీ॥ నాధునితోడ నన్గలిపి-చో నీకు భూదేవి ముత్యాలముగ్గునైతు
సూర్యుడా రామునిజూపుమానీకు గాగెనుగోవుచాలాగింపసేతు
నరునిన కొగూచు-ము తిగడతీర్వరనీకు మొహరులనొక కోటిముడుపు
దాతు
ననువిభునింజేచు-కనకదుగా-నీకు గరిసెను సన్న చెందిరముపూతు
ననుచువేల్పులకున్మోక్షు బెనిమిటివగు । వత-మానంబుగోరినల్వంక
లరయు
శకునముల్మంచిగాజూచి. సంతసించు! జానకియిటుండనటకు లక్ష్మణుడు
వచ్చి॥

సీ॥ పినుమలమీరి యుపేక్షింపబడునెరి కొనలందు మున్నెపుచినుకుతోడ
సంతతబాష్పప్రచారతన్మాసిజాడలు వడి నాకు చెక్కిళ్ళులతోడ
అన్నపానసుఖంబులంటక కళదప్పి మిక్కిలి చిక్కినమేనుతోడ
నలుదల్లగాటుకపులుగులబెర్చింపదొడరిన బెదురుకందోయితోడ

స్నానమయి నారచీరెను సగముగట్టి
మిగిలినసగంబు నొకపొవమీవహార
నైచి నిలుచున్న సీతనుజూచి గొంత
వడికి రామానజుడు పొల్చిపల్కెనిట్లు

సేనావతి - చతురశ్రజాతి త్రిపుట

ప॥ దా ప మ గా రి స - నీ సా రి గ మా | పా ద ని సా నీ-దా మ
ప గ మ్మా "దా॥

రాముడునీనగు-ప్రాణేశు శీఘ్రముననిన్ను-స్రమ్మె నెనమ్మా "రా॥
అ॥ పా మ పా దా మ-పా ద నీ స రి సా రి గా మ గ రీ-స ని దా ప
మ పా "దా॥

భూమిజానన్ను - బోల్చులక్ష్మణుడనామోనముతో! సరుదెంచుము
శ్రీ "రా॥

మి॥ మా ప ద నీ స రి గ రి సా గ రి నీ-స గ రి గా మ పా మ గా
రి గ మ పా

పామరనిద యనకులంబు కుణ-వదిలె నిన్నినాళ్ళకీడు కరుణ
ధా ప మ పా ద నీ స ని గా రి-సా ని థ ప మ గా రీ సా రీ గ
మ "దా॥

వేచుకునోముపండె నీగన్న-సిల్లలెచటచున్నానో తెల్పును "రా॥

గీ॥ అనుచు దారసిల్లు నాలక్ష్మణునిబోల్చి
పొలతి ముక్కుతంబుమోదభేద
ములు మనంబువంకుముప్పిరిగొన గొంత
వడికి సతసితోడ బలికెచ్చి

దివ్యమణి - రూపకము

ప॥ దా ప మ గ రి సా నీ స రి-గా మా ప మా ద పా "దా॥

రాము కరుణ యిన్నాళ్ళకు-నామీదవచ్చెనా "రా॥

అ॥ మా ప దా ప మా గ రి సా - నీ స రీ గ మా ప మా ప దా॥

కామకోటి సుందరు నా-కాంతునింక జూతునా॥రా॥

మి॥ దా ప మ గా రి సా రి ని స - గా రి స నీ ద నీ

పామరలోకమామ నప-వాదయడంగెనా

సా రీ గ మా ప మా గా - దా ప మ ప ద నీ రి నీ॥దా॥

నామంచితండ్రి నాకీ-నాటికి శనియూడెనా॥రా॥

1. ప మ గ రి సా నీ దా ని స - ని స రీ గ రి సా రి గా

వతినెయు నాచెల్లెంపు మ-రకులందరు సేమమా

ద ప మ ప మ గ రి స నీ స రి - గ రి స నీ స రి గ మా గా

సదయుడ మనపురమందలి - జములెల్ల సుముఖలా

మ ప ద ప దా నీ స ని దా-పా మ గ రీ స నీ స రి గ

పదపడివాల్మీకియునా-బాలురయోధ్య కేచరి

ధ ప మా గా రి స నీ స రి-గా మా ప మ గా రి స ని ని॥దా॥

పదమావేగ మెనాధుని-పాదంబుల ముద్దిశవలె॥రా॥

గీ. అపుడ మునిపల్లెలో నున్నయశవలెల్ల

మిగుల నచ్చితమంది సామిత్రిచేత

సకలవృత్తాంతము నెరింగినజనక జాత

కనిరె భయభక్తు నీర్మిరియతిముదమున

జ్యోతిస్వరూపిణి—రూపకము

ప॥ దా నీ సా నీ ద ప మా-ప ద ని స రీ స ని ధ నీ ప॥దా॥

అమ్మా మన్నించుచు ని-న్నలతిగజూచితిమిత్తోల్లి

అ॥ మా ప మా గా రీ స ని దా-నీ సా ని రి స ని ద ని ద ప॥దా॥

ఇన్ముగశ్రీరామనకీ విల్వాలవచుచు దెలియక॥య॥

మి॥ పా మా ప ధ నీ సా రి స-రీ గ మా ప ధా ప మ గా రీ స ని ధ

ని స ని ధా ప మ-గ మ ప ధా ప మ గా రీ ని॥దా॥

ముమ్మాటికిని-బోలిన-ముగ్ధులూయృణ్మనతి॥ నెమ్మనమున స్కృ

యించిన-నిఖిలపాపములుంబొయు॥స॥

1. సామగామపాధాని-సానిదానిసరిదనిదని
 ఏమిపాపమోకానీ - యింతదానవని యెరుగక॥
 దాపమాగరిసనిదా-నీసారీగాపదమా
 యేమునిన్నుజుల్కనగా - నిన్నొళ్లుంజూచితిమా
 గారిసనిధానిసానిద - పామగామపధనిసానిరిస
 నిరిసానిధానిప - దామగమపధనీసనిధనిపధా॥
 నీమగనితోడహాయిగ - నీపుశాశ్వతముగనుండుమోమగువమాకు
 నీవలె-నత్తమసఖియిట్టేదొరుకునె॥య॥

సీ॥ శాబాసురామునిసతినటనీచని - ముద్దిశిదీనించెముసలిదొకతె
 నెచ్చెల్లీన్నికనేనెప్పుజూతునోయని కంటనీరిడెనతినయొకతె
 సికదున్విముడివేసి చీరగట్టంబెట్టి పసపుగుంకుచుకాన్కనొసగెనొకతె
 చెలియరోయిజంతికె : కుశలపులకుబెట్టుచూయనియొడిగట్టెనొకతె

యిట్టులక్భృతమోదంబు లెససివిశువ
 జాలకుండిన యహమ్మానిపతులకెల్ల
 తనకు సోమిత్రిదెచ్చిన ఘనవిభూష
 ణంబులంబంచియిచ్చి నీతిమ్మనునియె

కాంతామణి — త్రిశ్రీగతి

ప॥ పామగారిసానిసరిగ-దానీసానీదపధమ॥పా॥
 అమ్మలారవందనమిదె యాహులవెట్లొచ్చివిశను॥న॥

అ॥ సానిధపామాగతిగమదామగారీసనీసరి॥పా॥
 సమ్మతినాపిల్లలను - జాలబ్రేమించివెంచిన॥య॥

మి॥ దాపమపాధనిసరీస-రిగమపమగదామగారి
 సానిసరీగామపమా-పదనిసానిదాపమగమ॥పా॥
 నేమ్మిసిరాపుగుకుబోసి నిరితము పరిచర. చేసియిమ్మగరక్షించినిపిగా
 -మునునాకునీదేవరిమె॥య॥

1. సా ని దా ప మ గా రి స ని-స రి-గ మా ప దా మ గా రి
 అట్టికష్టసముద్రమున - సడగి సన్ను దేల్చి
 సా రి ని సా రి గా మ గ రి-దా మా గ రి సా రీ నీ
 పుట్టిలుకన్న నెక్కు-వగ-బోషించినమీయూరిక
 సా రీ గా మా ప మ గ రి-స ని రి నీ ద పా మ గ రి స
 కట్టనేనెల్లమరుచ-గలను బ్రాణమున్నవరకు
 నీ స రి గా మ ప గ మా ప-దా మ నీ థ పా మ గ రీ గ మ "పా"
 మెట్టున నేటికొక సారి మిమ్ముజూడవచ్చెన నిచ్చటి "క"

క. మునిసతులయొద్ద సేవిలు

గొనిజానకి మరదీతోడ గొబ్బరధ మె

కె-ను బిదప సయోధ్యనుగా

మునిగని వాల్మీకిపూజబొంది యిటుల నె.

నాసికాభూషణి-స కీ.కాగతి.

ప॥ సా ని ద ని స నీ ద ప ద ని దా ప మా గ -రీ సా ని రీ స ని థ
 ప మా గ మ ప థ ని ॥సా॥

రామసుగుణధామ యనకుంబిసోమ - యాముద్దుస్థిల్ల తెవకొనీకు
 దెలియున'రా॥

అ॥ సా రి గ మా ప దా ని సా ని థ ప మా గ-మ ప థా ని పా ద
 నీ ద ప మ గ రీ స ని ॥సా॥

వేమరవీండునీచరిత్రజవ్రలూర-వినిపింప బేమబొం-విడువకుంటివి ॥రా॥

మి॥ రీ గ మ గా రి స'ని ద నీ స ని థ ప'మ పా థ నీ స'రీ స ని రి
 ని | దా మ ప మా

శ్యామలనగ్గము భుజస్తాపనముపలు చాచనీపుము-గరము |ముం
 గురులుక

గామపదానిరీసనిదాపమగారీసనిసారీగామా
పాధానిరి ||సా||

వేనూటలేలసిక్క-వలపిల్లులునీయచ్చుగనున్నాగోలేదోచూడుము!రా||

1. పమగమపదానిరీసనిదానీసనిరీస-నిననీదపమ
గామపాదనిసరిసని

కనుగవలతీరెచాగోపోల్చుకొనును-అసాధ్యముగునీతనేలవిడిచితివి

దనిపదాపమాగమపాదనీరీసని-గరిసానిధనిస
రీసనిదానిధపమ

జంపతీవిజంబుగవీకునీపంపి-సహజాస్త్రవిభవ్రలన్నిటనీకుసములు

మి|| పదనిసరీగామగరీసానిదానీధపమ-గారిగమప
దానిసానిరిని

కనుగొనుమావీరలనీదస్త్రసాధ్యముగనగ-కతిలముజేచిమున్దిడుము

సరిగమపాదానిసరీసనిదాపామగరిసనీసరిసని
దపామపదనీ ||సా||

జంకజన్మి-పలవించుచునామాశ్రమముననున్నదితిగియొకొను
మా ||రా||

గీ|| భళిరమీవఃటిల్లుణ్యాదగపశుంకష్టాశ్చియిన్నాస్థగుర్విధివశముచేత
గానియిప్పుడసంతోషకాలమయ్యె!నాల్బిడ్డితోనీవ్రహ్మనుండు

క|| అనవినిగొబ్బనగుశలవ్రలనుశాగిఃజేచి-మన్దులగొనిరాముం
డనుడమసంతోషంబుధ!మునింగిమునితోడగోమోక్షియిటులనె

శారదాభరణము - సకీర్ణగతి

౪|| సమగమపదనీసారీనీధపమా-రీసమగమపనిద
నిసారిసానిధని ||స||

అనుపమకరుణాంభోధీనేనినుగొని-యాడగలనెనునకుముద్దరించితివి||అ||

అ॥ స ని ధ పా మ రీ స ని స మ గ మ ప దా ని - స నీరీ స ని రీ ని
నా ని ధ ని సా ని ॥స॥

మునివరుండదుర్విధిహతుడనగునన్ను-బుద్ధివితుజేసెనీ ముమ్మతదృష్టి

మి॥ రి స నీ స ని దా ని ధ ప మ రీ స మ గ మ ప ధ ని దా ప మా
పా ద నీ సా ని గా

జనులందరు సీతపరమ సాధ్యునుచు మరణాపాపెబిల్చి వి నన్నేలుకొ
ని స రీ స నీ ద ప మ రి స నీ స మా గా మ ప ద నీ దా ప మ
పా ధ ని సా ని ॥స॥

మ్మనివీండు నాతనయులసిపోల్చి కాబోలు ననుగ్రాహి రిదంతయు
నీకృప ॥స॥

గీ. అంతె లక్ష్మణుతో సీత యరుగుదెంచి
యఖిల పౌరసభామిశ్రమందు సమయ
మెరిగివచ్చిన ఋషులు నుతింప గుశల
వులను ముద్దకు విభుగని తెలచెనిల్లు

గాంగేయభూషణి — రూపకము

ప॥ స ని ధ పా మ గా మ ప మ గ - రి స ని సా రి గా మ దా ప ॥స॥
సుదినమయ్యె నేడు విభుని - సుశుభోదృష్టాడగల్గె ॥సు॥

అ॥ మ గ మ ప దా నీ స రీ స - రి నీ ధ ప మ గ రి సా ని ॥స॥
పదపడి యిన్నాళ్ళకా స-ఫలించె జన్మము దరించె

మి॥ ద ప మ గ రీ సా రి గా మ - ప ద నీ స ని దా పా మ గ
ముదముననే గొల్చు వేలు-పులు సత్యముగాపాడిరి
రి స రీ స ని స రి గ మా ప - దా ని స నీ ద ప మా గ రి
కద నాకిక కొరత లేదు - కాంతునిగూడి సుఖించెద ॥సు॥

సీ. అవుడు సీతనుసూచి హాహాపతివ్రతా భూషణమాయని మ్రొక్కునాడు
అతిసుకుమారాంగివమ్మ ఘోరాటవిన్నెట్లుంటివంచు శోకించువారు

నీయంత్రమంచివానికి నింకఁబ్రొంచెనేటిల్లి యనివిధిఁదిట్టవారు
 నీభగవంతుని నీసుశ్రావ్యులకుఁడు నేయే పలుచుచు దీవించువారు
 ఇట్లు మృత్యుమోదంబులెఱపిసాగులెల్ల కనుగనుచు పగ నింతినాధు
 నంతికముజేరిరామునియంకతలమునిగి యెమర్వచ్చునుశుభశోనగి
 యిటులనె॥

చిత్రా-బృ-చతురశ్రిగతి

౧॥ దాపమాగరీనానిసరీగరి-గమపదనీగిసనికపదా॥
 అన్నలారమిమ్మంకముజేచి-న-యతిడచి-నో శైలిసిగిరా॥య॥

అ॥ గామగారిసానిసరీగమప-గాపభనిసగారిసానిరీనీదా॥
 చెన్నుమిర మీగన్నశంజిజగ-నెట్టయితిజేనామప్రణనాధుం॥౪॥

ను॥ గారిగమాపామగారిసాని-సరిగమపదానిదాపద
 నిసనిద॥

ఎన్నకిఘోరాపవాదమాజి-యిగములకనెన్నద్రోయుజనములకు
 పాదపమాగామాపానిసని-నీసగారిపామదపసు
 గానిని॥దా॥

బన్నగమత్పత్రివశ్యమిల్లకు-స్పష్టచి-త్తల్లియుణమునీచి-న॥య॥

గీ॥ అపుడు శ్రీరాముఁడఖలజనాభిమిల్ల
 సన్నతింపగ జూనకిన్సముదమున
 తనదు వామాంకమునజేచి-న శనయులలర
 బలికెనిటుమేఘగంధీర భావణముల

తానరూపి-చతురశ్రిగతి

ప॥ గామాపమగమపాదానీసని-సాగరినానిద-నీసని
 దాపమ॥గా॥

ప్రణేశ్వరియన-పైనిన్నాశ్శకు-దాననుకూలశ-దైవముపొందెను॥ప్రపా

అ॥ పా మ గా మ గ రి - సా రి ని స రి గ మ - పా ధ నీ స ని ద - రి స ని
ద ప మ గ మ | గా॥

కానిం దేమునుగల్గినక తమున - నేనునీసుగణ - మెరిగియువిడచితి॥పా॥

మి॥ గా రి స నీ స రి గా మ పా ధ నీ ద - పా మ చా ప సా ని రీ సా రి ని స॥
మానుగనివనలమునొచ్చినీదు - మంచిమాకునాడుకన్బడినటు
నీ స రి గ రీ స నీ ద పా మ గా - మ ప ధా ప మ గా రీ స నీ స రీ॥క॥
వాసగురిపించి నీసతీత్వచిగా - ప్రగతిస్సుకు స్పష్టమునీయుమా ॥పా॥

గీ అపడురామాన్మ చొప్పున నవనిజాతి
నాణెముగనైటకొంగున నక్షమగట్టి
నిలువబడిన ఫాలమందు కేతులు మెరిగిచ్చి
స్పష్టముగ సభనుచూచి శపథముపల్కె

మూఁవతి. — త్రిపుట

ప॥ గ మ ప ద ని సా నీ గా ప మ - గా రి స ని స రి గ మ పా మా
పరమముషులారా రాజు - భాసమలగు సుజనులారా॥

ప మ ప చా ని స రీ గ మా గా - నూ ప ధ ని రి స ని ధ ప మ గ రీ॥గ॥

వరసతీస్వనిరూఢికై నే - బల్కు శపథముసరిగ వినుడి ॥ప॥

అ॥ ధ ప మ గా రీ సా ని సా రి - స ని ధ నీ ధ ప మ ప ధ నీ సా
నిరతమున్నీరామపాద - సరసిజంబులు మరువనేని
రి గ మ పా గా నీ ద ప - మ గ రి సా ని రి సా ని సా రీ
మరియునేరా మాజ్ఞ దప్పక - ధరణిలో జరియింతు

మి॥ గ మ ప మ ప ద సా ని గా ప - చా ని స రీ స ని సరి గా రి
సురుచిరముగ నేసాధ్యనై - చో నిపుడొక్క గడియైన
స ని స చా ని ప ద సా ని గా - రి ని గా ప మా గ రీ సా ని
స గా మ | గ॥

గరుననీర బ్రతుకుహామిగా - కరిపించుగాతబడన్మృడవాన ॥బ॥

పా ర క థ

వ॥ అంతనేకిన నెల్లసూదిసింజలవలె-బూదిన నెల్లుభంగినెంక
 వైదిన క్షీరాబ్ధిపట్టపుట్ట-బుల బాగున-బాగునవలకదువుల మాడ్కిను
 రగలన్దేచు కడలికరటంబుల కరణి-బొరలు రేగుశ్వేతాభకంబుటచ్చుల
 పోల్చి కరతరంబులుగ హెచ్చుతిగ్గుండ్లంచు కెరడు వారినపర్వత శిఖరం
 బుల చాప్పున-నెల్ల వేసిననిమ్నొన్నంతంపుమేక బాజుల పొలపున - నలు
 దిక్కులమండినిగుణంబయు నారాయణుతీరున శ్యామలంబుగగన్పడు
 మింటిపొప్పున కెగబ్రాసధనశ మేఘపూజులు లేబచ్చికబీ - ల తేన్నున-
 దేనెనట్టు సాబగున - నీలవితానంబు నీలిచేలసాబగున ససంకితోటల
 తెరగున - కాటుక బొరునట్లుగాఢాచుచు దఱచుగ చేకంబై చదలల్లి
 చీకటులగిల్చు సర్వపాణుల తాపంబుల వాడుముమ్మరింబుగ నీటిగాలి
 నెగడల్లుచు-జూచు మిగుమిల్లు గొల్పు మెకవుల వెంబడి పులుచెవుడు
 వరచు నుగుములతోడ నే నేల గల్గి వితా మెనగబడబడమని ముదిలు
 బెద్దబెద్దపడల్లునటుచుదచిన్కుల న్యోన్మ-భూభంబులకు వెంకితీగులు
 చిగించిన తీగుధారలుగట్టి ఎలునిభిశ్చులు నొక్క మొగి నాతాశంబు
 త్రిపురనట్లు వానగోసి వేసనిం గలిచి వెల్లడి మి జయపతాక వేన్నున
 జానకీ వాతీస్త్రిమహిమంబు ముల్లోకంబులకుం పులు శాసనపత్రిక
 మాడ్కి- సింహాసనంబులవలెచిన

సీ. కల్లుమునక వాకబ్రినతక చాపిన్వ శేష్యముజాడజనుచి శేషణముభంగి
 నడచికాచిచ్చులకాదేశమైకొండవరన మొగమనుయ్యెబెగువులకును
 అంజన్వేషణ ముముల్బునోయ్యెమేక మ కేస్తుంగాల్వ లేకనుయ్యె
 కమిభోగపయోగంబులం చప్పచి మూర్త నేదమట్టులకెగప్ప
 వడి నతాకపిగ్రవావాక్యమన లె గోకారచప్రయోగంబు లేకముండె
 బల్లవికెబహు సహిసంపటల మగుచుబ్రబలివ్యాకరణమువలెవాఁ వెలసె

ట్వు॥ అంతట సీతామహస్వీ గు కుములు
 స. శిష్యుని నెల్లదనములు మొగడ
 ౭ రామానుజునిబొంక పాఠిచేతమంకు
 నామోవమున సయోధ్యాపురంబునకు

3. నై దేహితనయులె ాట్టభద్రులని
నాదరంబున బలె, జనులుల్లసిల్ల
4. చెలగి మానులకడ సెలవునుబొంది
బలుసభ చాలించి బాంధవకోటి
5. సంతసంబందగ జానకీరాము
లంతనన్యోన్య సౌఖ్యము బొ దిరియు
6. జానకీరాముల సచ్చరిత్రంబు
మానుగ నెందరో మాన్యులు తొల్ల
7. నిరుపమానకవిత్వ నిపుణతతోడ
విరచించి రై సను విపులభ వాని
8. దరియింపగోరి యిచ్చాని జేసితిని
ధరనునారామణగానుండ నేను

క. కరుణాకర రాక్షసభీకర సీతారామసానకంజ మధుక గా
చిరజీవయచల భావాగురు నీకృతి విష్ణుసై చుకొనుమా హనుమా.

తొటకము.

సర్వవిద్యానిధీనిత్యవాక్యవ్రతా | గర్వితారాతి మేఘప్రచండానిలా
పూర్వగుర్రాంశసంభూత తేజోమయాపర్వణాత్మజాభావిషక్తాసనా.

రూపవతి — మిశ్రగతి

ప! దా ప మా గ రీ స నీ స ని స రి గా మ-పా మ గా రి సా ని గా
ప దా మా ||దా||

అంజనేయభంజితాసురసముదాయ-మంగళంబునీకుమంగళంబో||యా||

అ. పా న ని సా ని ధా-మ గ రి ని సా రీ ని ||దా||

మంజులగానసం-ప్రముదితత్రైలోక్య ||మ||

మి|| ధా ప మ గా రి సా రి స రీ గ - మా ప సా ని ధ నీ స ని వా ప

పింజరవర్ణ భాసురదేహ - భీతభూత పిశాచసమూహ

సా ని ద నీ స నీ ద నీ ద ప - మా గ దా ప మ గా రీ గ మ ప || దా||

రంజిత సర్వదేవతాచయ - రామనామ జపానందమయ ||మం||

శ్రీ ఆదిభట్ట నారాయణదాసుగారి హరికథలు

“శిశుర్వేత్తి పశుర్వేత్తి వేత్తి గానరసం ఫణిః” అని సంగీతము విశ్వమోహనజనకమని యీర్వులు నిర్వహించియున్నారు భగవంతుడు గానలోలుడు శాస్త్రోక్తమగు మృదుమధుర గానమునందు భగవానుడంతర్భూతుడై లయమగుచున్నాడు. వాని యెట్టయెదుట భగవంతుని గానభక్తిపాశములచే బంధించి తాండవింపజేయు గలిగిన సంగీతమును రచింపగల సామర్థ్య మెట్టికవికి గల్గును అది యందరకును సులభ సాధ్యమా? కల్ల-అట్టి సమర్థతావిశేషము పూర్వజన్మ సంస్కారము ననే కవికి లభ్యమగును. మన ఆంధ్రదేశమునందట్టి యపూర్వశక్తి సమన్వితు డొక్కడుమాత్రమేకలగు. విజయనగర సంగీత కళాశాల ప్రిన్సిపలును అష్టభాషాప్రవీణుడును అష్టభాషాకవియు - వీణ మృదంగము, లయయందు, గాత్రగానమునందు సర్వసమర్థతగల్గిన విజయనగరవాస్తవ్యులగు సువర్ణ ఘంటాకంఠణ హస్తులగు శ్రీమదజ్ఞాడాదిభట్ట నారాయణదాసుగారు - వీరకవితాధారభగవంతుని హృదయమును ద్రవింపజేయుగల మృదపదలాలిత్యముగల మకరంద దారా సమానమై యుండును. ఆంధ్రభాషయు సుత్యుప్తసమర్థత గలిగినవారు. ఇట్టికవి వ్రాసిన భగత్సంకీర్తనములయందు భగవంతుడు లమాభూతుడగు ననుట కాశ్చర్యమేమి? ఇంతవరకును ఆంధ్రభాషయందట్టి హరికథలు పుట్టియుండలేదు. ఈ గ్రంథములు లభింపక చిరకాలమునుండియు పాఠకులు శ్రమపడియుండుటచేత వారి శ్రమలను వాపదలచి, గ్రంథకర్తగారికి 1910 రూప్యములను బహుమానముగ నొసంగి సర్వహక్కులను గైకొని వారి ఛాయాపటముతో గూడ ముద్రించియున్నాము. ఇవి యెనిమిదియు గలసిన క్యాలికో బైండు. [వెల రు 6—0—0]

1 జానకీశపథము	1-0-0	5 అంబరీషచరిత్రము	0-8-0
2 రుక్మిణి కళ్యాణము	0-12-0	6 భీష్మచరిత్రము	0-8-0
3 మార్కండేయచరిత్ర	0-12-0	7 గజేంద్రమోక్షము	0-8-0
4 హరిశ్చంద్రోపఖ్యానం	0-12-0	8 ప్రహ్లాదచరిత్రము	0-8-0

వలయువారు:—స ర స్వ తీ బు క్ డి పో, వి జ య వా డ.

